

# Conceptnotulen raadsvergadering

## Presentielijst

Vergadering:  
Gemeenteraad Heerlen

Vergaderdatum:  
26 november 2025

Tijdstip vergadering:  
18.00 uur

Aanwezig:

### Leden:

K. Adema, S. Bayraktar, M.M.M. van den Berg, M.T. Bosch S. Bottenberg-Brylka, M.T.A. Butink, F.W.S. Daamen, A. Damen, T. Dragstra, J.L.M. Ermers, E.A.N.M. Géron, T.G.M.M. de Groot, J.A. Heine-van Dartel, A.M.G. Hendriks-Berg, P.E.J. Hoogers, S. Jacobs, A.L.B. Janssen, B. Karabacak, P.C.C. Kastrop, A.W.A. Keulen, R.J.A. Kockelkorn, R.H.F. Leers, T. Nefjodov, P. M. van Oosterhout, P.A. Pauwels, T. Reijnders, R.W.T.A. Rozestraten, A.A.W.G.M. Santegoeds, M.H. Schreurs, A.A.M. Stöcker-Bus, P.S.G.M. Vaessen-Stollman, H.M.A.M. Verreck en P.M.A. van Zutphen

### Wethouders:

J.M.M. Clemens, C. Gelderblom, W. Houben, M.P.G.M. Peters en A.E.H.T. Vrusch

### Voorzitter:

R. Wever

### Griffier:

T.W. Zwemmer

### Verslaglegging:

J.H.C.J. Toirkens

### Afwezig:

### Leden:

J.P. Bertholet, J.T.M. Hendriks, A. Oulad Lmaroudia en I.J. Vermeulen-Klamerek

## Agenda

|                                                    |    |
|----------------------------------------------------|----|
| 1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering  | 3  |
| 2. Vragenuur                                       | 3  |
| 3. Notulen raadsvergadering d.d. 28 oktober 2025   | 23 |
| 4. Ingekomen stukken en de wijze van afdoening     | 23 |
| 5. Omgevingsvisie Heerlen 2050                     | 24 |
| 6. Toetreding gemeente Gulpen-Wittem tot GR Solido | 38 |

## **1. Opening en vaststellen agenda raadsvergadering**

### **De voorzitter**

Dames en heren, het is 18.00 uur. We gaan beginnen. De vergadering is geopend. Welkom allemaal. Ik heb bericht van afwezigheid van de heren Bertholet, Hendriks en Oulad. Dat betekent dat we vanavond met 34 zijn. Meneer Reijnders vraagt het woord.

### **De heer Reijnders, SP**

Mevrouw Vermeulen is ook ziek helaas.

### **De voorzitter**

Dan zijn we met 33. Dank u wel. We hebben geen al te grote vergadering qua agenda, dus we gaan kijken of we dat weer op een nette en snelle tijd kunnen doen. Ik loop eerst even de agenda met u door om te kijken waar we staan. De notulen van de vergadering van 28 oktober. Kunt u daarmee instemmen? Dat is het geval. Dan zijn die vastgesteld. De ingekomen stukken en de wijze van afdoening. Bespreken. De Omgevingsvisie. Bespreken. Dan tenslotte de toetreding van Gulpen-Wittem tot de GR Solido. Die kunnen we afhameren. Dank u wel. Dan is die vastgesteld.

## **2. Vragenuur**

### **De voorzitter**

Dan beginnen we om 18.01 uur met het vragenuur. Dan begin ik met de vragen van de heer Leers van Hart-Leers inzake de leegstand in de stad. Meneer Leers, aan u het woord.

### **De heer Leers, Hart-Leers**

Meneer de voorzitter, dank u wel. Vooraf, alhoewel Hart-Leers vroeg de door mij gestelde vragen nog openstaand tijdens de algemene beschouwingen snel te beantwoorden, wacht ik de beantwoording nog steeds af, dus ik ben vooraf benieuwd naar die stand van zaken. Dan nu de vragen aangaande leegstand in onze stad. Het is leegstand waarmee Heerlen helaas landelijk in de kijker staat en vooroploopt en dat met name naar aanleiding van de recente NVM-publicatie. Dat doet Heerlen al een behoorlijke tijd. Al heel geruime tijd lopen wij voorop hierbij. Hart-Leers wijst al zeer lange tijd op leegstand en de toename ervan. Het is iets dat in onze stad al zeer geruime tijd helaas blijvend hoog is. Daar waar voor de bouw van het Maankwartier het stadscentrum al met grote leegstandsproblematiek kampte, kent nu zowel het stadscentrum als het Maankwartier een veel te hoge langdurige leegstand. Ook centra in Heerlerheide en Hoensbroek gaan er helaas behoorlijk onder gebukt. Ondanks dat in het stadscentrum flink gesloopt werd en daarbij vierkante meters met zo'n 30.000 afnamen, steeg de leegstand van zo'n 10 naar 12 procent in 2010 tot maar liefst 25 procent in 2025, waarbij de Nederlandse Vereniging van Makelaars het zelfs onlangs over 27 procent had. Hart-Leers stelde onlangs en met name tijdens de vorige raadsvergadering een rondje stad voor samen met vastgoedeigenaren, makelaars, ondernemers, ambtenaren en zeker ook de lokale politici. De noodzaak hiervoor lijkt, zeker nu, met name na dat recente landelijke bericht, alarmerend hoog. In deze diverse vragen.

*De heer Leers stelt de volgende vragen:*

*1. Hebt u ondertussen inzichtelijk kunnen maken wat de oorzaak is van het feit dat ondanks dat het aantal winkelmeters te hartje stad met zo'n 30.000 (!) m2 fors afnam, de leegstand*

*van 10 - 12% in 2010 naar zo'n 25% (nu) steeg en volgens de NVM zelfs 27% is? Zo ja, hoe verklaart u dit?*

*2. Hoe kan het dat ondanks uw langjarige samenwerking met (onder andere) bureau Streetwise en daarbij ook een 'startpremie' (en noem maar op) de leegstand in onze stad al zeer geruime tijd welig tiert? Wat is in Heerlen kennelijk significant anders dan in andere steden en waarom lijkt het Heerlen niet te lukken om een breuk in de trend van alsmaar toenemende leegstand te bewerkstelligen?*

*3. Deelt ook u de verontrusting over het feit dat beddenzaak Ruwette binnenkort stopt (te huur/te koop staat) en diens activiteiten verkast naar woonwarenhuis Berden, zaken aan de kop van de Oranje Nassastraat leeg staan (zoals Kakauw en binnenkort ook diens buur)? Het geheel verbouwde Deems (voormalige bakker Bart) voor een 3e keer in (zeer) korte tijd naar een andere uitbater uitkijkt en anderen stoppen of dat, zoals bioscoop Quatro, nadrukkelijk overwegen. Hoe verhoudt het aantal langdurige nieuwkomers -die blijven- zich tot het aantal lang zittende bedrijven? Welke inzichten hebt u daarin en hoe ontwikkelt zich dit; wat valt uit een en ander af te leiden en hoe kan onze stad diens voordeel daarmee doen?*

## **De voorzitter**

Dank u wel. Het woord is aan wethouder Clemens.

## **Wethouder Clemens**

Voorzitter, de heer Leers vroeg een aantal dingen. Hij vroeg onder andere ook, volgens mij, naar de beantwoording van de artikel 33 vragen die hij heeft ingediend. Die zullen we vanzelfsprekend binnen de gestelde termijn beantwoorden. Dan de vragen die vandaag voor het vragenuur zijn ingediend.

1. Hebt u ondertussen inzichtelijk kunnen maken wat de oorzaak is van het feit dat ondanks dat het aantal winkelmeters te hartje Heerlen met zo'n 30.000 vierkante meter fors afnam, de leegstand van 10 tot 12 procent in 2010 naar zo'n 25 procent nu steeg en volgens de NVM zelfs 27 procent is? Zo ja, hoe verklaart u dit?

Voorzitter, we hebben eerder een gesprek gehad en dat begon volgens mij in de commissie. Dat hebben we in de commissie daarna nog eens voortgezet. Dat hebben we in schriftelijke vragen volgens mij nog een keer voortgezet. Die ging over: hoe moet je al die verschillende aantallen die voorbijkomen ten opzichte van elkaar zien? Dan is het belangrijk ons te realiseren dat niet alleen binnen deze gemeente, maar zeker als je ook daarbuiten gaat kijken naar bijvoorbeeld de NVM-cijfers, dat er verschillende definities worden gehanteerd voor leegstand, dat er verschillende definities worden gehanteerd voor wat het centrum van Heerlen is en dat er ook verschillende definities worden gehanteerd voor de diverse functies die worden meegenomen in deze tellingen. Als je dan specifiek naar Heerlen Centrum kijkt, dan heb ik een heel interessant overzicht gevonden. Dat gaan we u ook sturen. In dat overzicht zult u zien dat er dus met verschillende gebieden wordt gewerkt. Wat daar in het bijzonder interessant is, is dat als je kijkt naar het centrum van Heerlen - dan ga ik even kijken - dan hebben we een Locatus

-definitie. We hebben een Locatus-centrumdefinitie. We hebben een Maankwartierdefinitie. We hebben een SVREZL-kernwinkeldefinitie en we hebben een SVERZL-concentratiegebieddefinitie. Als we het hele centrum zouden nemen inclusief 't Loon, inclusief het hele Maankwartier en inclusief alle straten waarvan we in het Cityplan een aantal jaren geleden hebben gezegd dat wij in de toekomst die niet meer als winkelgebieden zien, dan kom je inderdaad in de buurt van de cijfers die de NVM noemt. Dan heb je het over 24,6 procent in jaartal 2025. Dat is een getal dat u waarschijnlijk herkent. Maar kijken we naar het concentratiegebied - dat is het gebied waarvan u als raad hebt gezegd: daar willen wij de

concentratie van winkels zien – dan zie je heel andere cijfers. Dan zie je dus dat die op dit moment fors lager zijn dan vorig jaar. Dus dan heb je het in 2025 over 15,8 procent. Dan heb je het dus over cijfers die in de buurt komen van de laagste scores in Limburg. Met andere woorden, laten we vooral ook niet door een te duistere bril naar deze cijfers kijken, maar laten we ook vooral kijken naar wat we met elkaar hebben vastgesteld en waar wij dus ook de toekomst van het winkelhart van Heerlen zien. Dan gaat het daar langzaam maar zeker de goede kant op. Laten we met elkaar ook vaststellen hoe we het gebied eromheen op een ongekennde schaal aan het transformeren zijn. Een aantal jaar geleden hadden we het nog over winkelcentrum De Plu. Inmiddels is dat verdwenen en heeft het een prachtige nieuwe woonbestemming gekregen. Van 't Loon hebben we ook gezegd: dat moet van kleur gaan verschieten. Over het Maankwartier hebben we u recent geïnformeerd. Daar hebben we nog wel wat te doen, maar daar hebben we nu ook perspectief. Daar gaan we de komende jaren diezelfde stappen zetten. Als je wat er gebeurd is, optelt bij wat we de komende tijd gaan doen, dan denk ik dat er alleszins reden is voor optimisme.

2. Hoe kan het dat ondanks uw langjarige samenwerking met (onder andere) bureau Streetwise en daarbij ook een 'startpremie' (en noem maar op) de leegstand in onze stad al zeer geruime tijd welig tiert? Wat is in Heerlen kennelijk significant anders dan in andere steden en waarom lijkt het Heerlen niet te lukken om een breuk in de trend van alsmaar toenemende leegstand te bewerkstelligen?

Voorzitter, het interessante aan het voorbeeld dat u noemt, is dat de aanpak in Heerlen in heel veel opzichten juist een voorbeeld is voor heel veel andere plekken. Denk aan hoe Streetwise hier ooit begonnen is en hoe ze die lessen uit Heerlen op andere plekken zijn gaan toepassen. Denk aan de manier waarop we grootschalig ons centrum van kleur doen verschieten door leegstand en slecht onderhoud op sommige plekken te laten veranderen naar plekken die weer meerwaarde hebben voor de stad. Bijvoorbeeld met woningen. Bijvoorbeeld met groen. Ook hoe we nadenken over hoe we het onderwijs in onze stad een nieuwe plek gaan geven. Dat verzinnen we niet ter plekke. Dat doen we allemaal op basis van beleid dat door uw raad is vastgesteld. Denk aan de retail structuurvisie in 2010. Denk aan de SVREZL in 2017. Denk ook aan het Cityplan dat in de vorige periode is vastgesteld. Als je dan bedenkt dat de algemene trend in alle steden van Nederland is dat er minder winkels zijn door internetwinkelen, door prijsvechters uit Azië, door de opkomst van ook tweedehands kleding onder andere, dan denk ik nog steeds dat we het in Heerlen helemaal niet gek doen.

3. Deelt ook u de verontrusting over het feit dat beddenzaak Ruwette binnenkort stopt (te huur/te koop staat) en diens activiteiten verkast naar woonwarenhuis Berden, zaken aan de kop van de Oranje Nassastraat leeg staan (zoals Kakauw en binnenkort ook diens buur)? Het geheel verbouwde Deems (voormalige bakker Bart) voor een derde keer in (zeer) korte tijd naar een andere uitbater uitkijkt en anderen stoppen of dat, zoals bioscoop Quatro, nadrukkelijk overwegen. Hoe verhoudt het aantal langdurige nieuwkomers - die blijven - zich tot het aantal lang zittende bedrijven? Welke inzichten hebt u daarin en hoe ontwikkelt zich dit? Wat valt uit één en ander af te leiden en hoe kan onze stad diens voordeel daarmee doen? Voorzitter, het lastige aan deze vraag is natuurlijk dat wij niet altijd inzicht hebben in de overwegingen die winkeliers hebben. Dus volgens mij is het ontzettend goed nieuws als winkeliers hun zaak door ontwikkelen, bijvoorbeeld door te gaan samenwerken met andere ondernemers in onze stad. Soms is er geen opvolging voor de eigenaar van een bedrijf. Soms is het zo dat er voor een ander concept wordt gekozen of dat een andere plek interessanter is. De ene winkel past nou eenmaal beter in Schaesberg dan in Heerlen. Ook dat speelt een rol. Voorzitter, om nog te eindigen met een goede boodschap: de heer Houben en ik maken regelmatig een rondje langs de nieuwe zaken in onze stad en daar zou ik naast het rijtje dat u schetst dat voor een deel allerm minst zeker is in de negativiteit die u eraan hangt, ook het rijtje

willen scharen van onder andere Roomers in de Dautzenbergstraat, van Mana Fasion in de Saroleastraat, van George Lunchroom in de Oranje Nassaustraat, van Napoletana & Vino in de Akerstraat, van Selam Hebesha in de Geleenstraat en van Heëlesj in de Saroleastraat die allemaal nieuw ondernemerschap in onze binnenstad zijn. Daar zijn we ontzettend trots op en die zijn we met heel veel hartelijkheid gaan verwelkomen.

### **De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Leers, heeft u behoefte aan een aanvullende vraag? Dat is het geval. Gaat uw gang.

### **De heer Leers, Hart-Leers**

Dank u wel. De wethouder was in de veronderstelling dat er nog wat artikel 33 vragen beantwoord moesten worden. Dat zal ongetwijfeld kloppen, maar ik verwees in mijn vraagstelling naar het feit dat ik vragen heb gesteld tijdens de algemene beschouwingen en heb gezegd dat je er niet meteen op hoeft terug te komen, maar dat je dit in de komende week moet doen. Bij mijn weten is dit nog niet gebeurd en het gaat niet alleen specifiek over de portefeuille van de wethouder, maar dat was in het algemeen. Dat was eigenlijk een vraag vooraf.

Wat duidelijk is: de wethouder geeft veel inzicht in, maar het gaat uiteindelijk om de oplossing. Ik denk dat we het daarover eens zijn: een compact centrum en met Streetwise allemaal. Ik zou eigenlijk gewoon aan de wethouder willen vragen dat al datgene wat hij hier nu vertelt, wat waarschijnlijk veel leden van de raad hieraan kunnen toevoegen, zodat we dit op een moment of op enige manier samenbrengen en samen conclusies trekken om ons voordeel te doen als stad met een sterke verbetering. Daar moeten we namelijk naartoe. En inderdaad, u opent zaken en anderen sluiten een zaak, maar we moeten het over het hele verhaal hebben. Ik zou ook willen vragen: ik heb ook gesteld dat de bioscoop Quatro ook in één van de lijstjes voorbij is gekomen. Daar stond achter bij: deadline om in gesprek te gaan, juni volgend jaar. Dan denk ik: als je de noodzaak onder ogen ziet en je wil leegstand tegengaan en een stad levendig houden, dan kan het niet zo zijn dat we het vorige maand over Quatro hebben en dat er vervolgens een deadline van juni volgend jaar bij kan. Dat kan gewoon niet waar zijn. Het kan alleen een vergissing zijn. Is dat zo?

Afsluitend, ik heb al vaker gezegd: neem contact op met die vertrekkers. Spreek met hen en vraag waarom zij vertrekken, want daar kunnen we mogelijk lering uit trekken en ook ons voordeel mee doen. Dus gaan we dat nu doen of doen we dat inmiddels al?

### **De voorzitter**

Wethouder.

### **Wethouder Clemens**

Ja. Om met dat laatste te beginnen: als we in de gelegenheid zijn om met vertrekkers te spreken, dan doen we dat. Vertrekkers melden zich alleen niet altijd expliciet bij de gemeente. Ze zijn ook niet altijd makkelijk op te sporen. Maar als we de kans krijgen om nog te leren van mensen die vertrekken of bij wie het ondernemerschap niet gelukt is of die een andere keuze maken, dan doen we dat vanzelfsprekend.

In meer algemene zin, want u deed die oproep, is het altijd verstandig om lessen met elkaar te delen over dit belangrijke onderwerp. De toezeggingen uit de algemene beschouwingen heb ik even niet hier voor me, maar die gaan we uiteraard gestand doen. Ik zal daar nog even extra naar kijken.

U vroeg nog specifiek naar het gesprek met Quatro. Daar hebben we een deadline opgenomen in de actielijst voor het moment waarop we bij u terugkoppelen over die afspraak. Dat betekent niet dat die afspraak pas volgend jaar gaat plaatsvinden. Ik weet dat men druk bezig is met het plannen van die afspraak. Dat gaat ongetwijfeld snel plaatsvinden en anders kunt u dat altijd bij een flammkuchen nog een keer doen, stel ik voor.

Tot slot, voorzitter. Er is misschien één element dat we nog niet benoemd hebben en dat is dat we in deze gemeente op heel veel fronten de strijd aan zijn gegaan met leegstand de afgelopen jaren door nieuwe functies aan de stad toe te voegen, door de stad aantrekkelijker te maken, door met ondernemers samen te werken en door belangrijke ruimtelijke besluiten te nemen, zoals bijvoorbeeld het compacter maken van het winkelhart, maar het vraagt ook tijd. De cijfers die we net voorspiegelden zijn volgens mij bemoedigend, maar we hebben een grote opgave, dus het kan ook even duren voor we zijn waar we zouden willen zijn met elkaar, maar volgens mij is het een kwestie van vooral volhouden en dan is dit college daar optimistisch over.

**De voorzitter**

Dank u wel. Andere fracties nog een vraag? Ik zie alleen meneer Jacobs en meneer Van den Berg. Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Dank u wel, voorzitter. Even een vraag aan de wethouder. U zegt net: als ik het goed begrepen heb, dan klopt die 27 niet en het is 15 gemiddeld. Ik snap dat het heel moeilijk is, maar waar wil dit college – het college is er volgend jaar niet meer – en dan noem ik maar eens wat, over vijf jaar staan? Wat hebben we dan voor leegstand? Is er iets over te zeggen van plannen die er op dit moment zijn? Dus gaan we van vijftien naar tien of naar vijf? Weet ik veel. Maar is daar een bepaalde planning in?

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Van den Berg.

**De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, ik heb eigenlijk nu een vraag aan de indiener van de vraag. Dat kan conform het wetsartikel van meneer Van Zutphen. De vraag die ik als volgt heb, is: meneer Leers, langzaam begint een soort sadomasochistisch trekje van u te worden om deze stad voortdurend in een negatief daglicht te stellen. Wanneer komt u nou eens met een opmerking waar u nou eens een keer wat positiefs brengt voor onze stad? Want als wij elke raadsvergadering hier maar wat zout in de wonden moeten gaan strooien waar we toch met z'n allen al enige jaren bezig zijn om deze stad vooruit te helpen, wanneer gaat u dan eens een ander geluid laten horen dan het geluid dat u hier neerlegt?

**De voorzitter**

Eerst meneer Leers en dan ga ik naar de wethouder. Meneer Leers.

**De heer Leers, Hart-Leers**

Meneer de voorzitter, ik denk dat het geluid wat we hier moeten laten horen in de raad, problemen aanpakken en problemen oplossen is. Als problemen verergeren, dan moet je niet wegstijgen en zeggen: als je dat benoemt, dan is dat negatief, slecht en noem maar op. Het gaat erom om iets op te lossen. U bent onder andere ook makelaar, meneer Van den Berg. De NVM zal u niet onbekend zijn. Die cijfers zijn alarmerend. U heeft misschien gezien dat ik bij

het begin van Streetwise en voorlopers ervan enorm betrokken ben en daar heel veel tijd en moeite in heb gestoken om ze ook hier aan tafel te krijgen bij de gemeente Heerlen. Ik denk dat mij dat niet kwalijk kan worden genomen en dat ik heel veel tijd en moeite erin steek om problemen te benoemen, maar zeker ook om problemen aan te pakken. Als dingen nog niet florissant zijn, dan is dat zo, maar dan is het onze taak om er werk van te maken dat we het wel florissant maken. Dat is mijn insteek hierbij. Als u dat nog niet begrepen had, dan hopelijk bij deze.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Het woord is aan de wethouder.

#### **Wethouder Clemens**

Voorzitter, het college heeft niet willen zeggen dat de cijfers van de NVM niet kloppen. Dan heb ik me niet helder genoeg uitgedrukt. Wat ik heb gezegd, is dat je verschillende definities kunt loslaten op wat het centrum is, welke functies we als centrumfuncties beschouwen en wat we leegstand noemen. Wanneer noem je iets leegstand? Afhankelijk van welke definitie je kiest, kun je op een ander cijfer uitkomen. Wat ik heb aangegeven, is dat wanneer je naar het bredere centrum kijkt – dan zeg ik: inclusief 't Loon en inclusief gebieden die we al lang niet meer als winkelstraat voelen – dan kom je in de buurt van die cijfers van de NVM. Dat zijn dus de cijfers die wij hanteren en op basis waarvan we ook onze SVERZL-afwegingen maken. Die zeggen 24,6 procent in 2025. Dat komt in de buurt bij het NVM-cijfer. Maar wat ik daaraan toe heb gevoegd, is dat wanneer je kijkt naar het daadwerkelijke centrum van Heerlen en het winkelhart zoals dat ook door u is benoemd in het Cityplan, dan hebben we het over 15,8 procent leegstand. Dat zijn cijfers die – zoals ik al zei – in de buurt komen van de laagste leegstandcijfers van Limburg. Wat moet dan onze doelstelling zijn? Want daar vroeg u naar. Ik zou zeggen dat we voor het grotere centrumgebied naar dat soort cijfers toe moeten. Maar dat betekent wel dat we structurele ingrepen moeten doen. Dat betekent dat je de Promenade van kleur moet laten verschieten. Dat betekent dat we een oplossing moeten vinden voor wat er nog rest straks na de komst van het Rijksvastgoedbedrijf in het Maankwartier. Wij wisselen hier regelmatig met elkaar van gedachte over de ontwikkelingen die we zelf in gang zetten en die we anderen in gang zien zetten in onze stad. Daar is reden tot optimisme, dus ook ik word niet vrolijk van een leegstaande winkel. Absoluut niet. Nooit, maar als ik kijk naar de grotere beweging, als ik kijk naar de cijfers voor ons winkelhart en als ik kijk naar het ondernemerschap dat zich nu in onze stad vestigt waar ik net een aantal voorbeelden van noemde, dan is er alle reden tot optimisme en zou ik zeggen: op die lijn moeten we door.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Dan gaan we naar de volgende set vragen. Die is van mevrouw Keulen van de OPH inzake activiteiten zorggroep de Alliantie. Mevrouw Keulen.

#### **Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen**

Dank u wel, voorzitter. Op donderdag 20 november lazen we in de krant dat gemeente Heerlen aan de Mgr. Lebouillestraat op de hoek met de Kouvenderstraat het pand heeft gekocht waarin zorggroep de Alliantie is gevestigd. Dit betreft, zoals ook in het artikel staat vermeld, een overlast gevende zorgpartij. Op 23 september jongstleden tijdens een bijeenkomst in De Koffiepot over leefbaarheid en veiligheid in Hoofdstraat en omgeving, waren er ook een aantal personen van de Alliantie aanwezig. Naast deze zorgpartijen waren ook Op Mezelf en Aristacura aanwezig. De OPH heeft tijdens deze bijeenkomst een groot aantal vragen gesteld. De vragen gingen over Aristacura en Op Mezelf, maar ook over zorggroep de Alliantie.

Inmiddels zijn we verheugd dat we vanuit de Wmo geen nieuwe cliënten meer doorverwijzen naar Aristacura. Dat is tenminste alweer een stap op weg naar een fijnere leefbaarheid en veiligheid in Hoensbroek. Echter, er is ons ook aangegeven tijdens de bijeenkomst dat we ook grote zorgen hebben over zorggroep de Alliantie. Op de website stond helemaal niets. Er staat alleen dat deze website nog in ontwikkeling is en zoals uit de pagina blijkt, is dit al vanaf 2024. Ook nu is van deze partij nog steeds niets terug te vinden. Vandaar onze vragen.

*Mevrouw Keulen stelt de volgende vragen:*

- 1. Kunt u zich voorstellen dat wij ons grote zorgen maken over de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente Heerlen als inkoper van zorgverlening aan onze inwoners én over de dienstverlening van een zorgpartij waarover geen enkele info is terug te vinden, terwijl deze partij vanuit de gemeente Heerlen wordt uitgenodigd voor een bewoners informatieavond? Kunt u hierop een reflectie geven?*
- 2. Kunt u aangeven welke gesprekken en acties tussen 23 september jl. en nu hebben plaatsgevonden m.b.t. deze partij en kunt u hierbij duiden wat uw bedoelingen zijn met de aankoop van dit pand in relatie tot Zorggroep De Alliantie?*
- 3. Nog steeds onduidelijk is, of we met deze partij vanuit de gemeente Heerlen en/of in Parkstadverband nu wel of niet zakendoen? En zo ja, wat is de aard van de dienstverlening die we inkopen én om hoeveel mensen gaat het?*

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Het woord is aan wethouder Vrusch.

#### **Wethouder Vrusch**

Dank u wel, meneer de voorzitter. Om meteen maar met de eerste vraag te starten.

1. Kunt u zich voorstellen dat wij ons grote zorgen maken over de rol en verantwoordelijkheid van de gemeente Heerlen als inkoper van zorgverlening aan onze inwoners en over de dienstverlening van een zorgpartij waarover geen enkele info is terug te vinden, terwijl deze partij vanuit de gemeente Heerlen wordt uitgenodigd voor een bewonersinformatieavond? Kunt u hierop een reflectie geven?

Ik denk dat wij ons allen zorgen maken over wat er gebeurt in Hoensbroek en in Hoofdstraat West. Dat geldt overigens voor deze locatie als zowel voor nog andere locaties in Heerlen en Parkstad. Daar willen we en daar moeten we ook op acteren. Dat we dat doen, laten we ook zien door middel van het controleren en door middel van ingrijpen. Aristacura zit niet meer in beschermd thuis Parkstad. Maar ook op andere fronten moeten we ingrijpen, maar het is juist belangrijk dat bij een bewonersavond alle partijen worden uitgenodigd en dat bewoners met alle partijen in gesprek kunnen, zowel tijdens de avond, als ook de uitloop erna. Daarvoor moeten partijen ook plek en ruimte krijgen, want als zij de signalen niet op eerste hand van inwoners horen en als zij het ook niet aan inwoners kunnen uitleggen hoe ingegrepen wordt op het moment dat zo'n signaal wordt opgepakt, dan is de verbinding nog verder weg. Juist om dat goed te maken en om te zorgen dat die partij verder de verantwoordelijkheid in de buurt pakt, zijn zulke partijen ook allemaal uitgenodigd op de informatieavond.

2. Kunt u aangeven welke gesprekken en acties hebben plaatsgevonden met betrekking tot deze partij en kunt u hierbij duiden wat uw bedoelingen zijn met de aankoop van dit pand in relatie tot zorggroep de Alliantie?

Als we kijken naar de aankoop van panden, dan is dat ongeacht welke zorgpartij. Dat heeft namelijk te maken met dat we niet alleen met zorggroep de Alliantie in gesprek zijn, maar ook met Aristacura en ook met Op Mezelf. Dus dat staat los van de partij daarin. In de toekomstvisie voor wonen, welzijn en zorg – daar zal het college zo meteen nog meer op

toelichten – komt ook aan bod wat wij willen doen en dat is juist die bredere spreiding in Parkstad. Dat is juist om te kijken waar de meest kwetsbare wijken en de wijken met de meest smalle schouders worden ontzien en hoe wij verder kunnen inzetten op het bijdragen aan leefbaarheid, maar tegelijkertijd ook het eerlijker verspreiden van voorzieningen in de buurten. We blijven daar uiteraard ook op monitoren. Dat doen we altijd. Niet alleen op basis van signalen en meldingen uit de buurt, maar we blijven ook zelf de situatie nauwlettend in de gaten houden. We hebben al laten zien dat we daar ook op ingrijpen. Dat doen we op het gebied van veiligheid. Op het moment dat er drugs of middelen worden gevonden, dan grijpt de collega in op het gebied van kamers met sluiting. Als het gaat over kwaliteit van zorg, dan schrijven we zo'n partijen daar dan ook op uit. Dus de afstapeling en het aankopen van panden is hierin een essentieel onderdeel. Op het moment dat wij de afspraken met een zorgpartij opzeggen, wat gaat er dan met zo'n pand gebeuren? Dus het is ontzettend belangrijk dat wij juist eerst juist grip krijgen op de panden en daarna kijken hoe we dan ook gaan afstapelen en verspreiden. Dat gaat uiteraard hand in hand.

De omwonenden hebben daar overigens ook expliciet om verzocht in het traject. Dat gaat dan ook over de gebiedsvisie van Hoensbroek centrum. Bij Hoofdstraat West houdt het natuurlijk niet opeens op. Dus dat bekijken we in een breder perspectief. Samen met zorggroep de Alliantie gaan we dan ook op zoek naar een alternatieve locatie zoals we dat doen met de hele grote puzzel daarin.

Daarin zijn ook de contacten van belang die we hebben gelegd met het zorgkantoor. Dat zit hem op beleidsniveau en laaghangend fruit wat mij betreft. Het samen optrekken bij controles is daar één van. Het moet ook doorgegeven en afgesproken worden dat als wij met een partij stoppen, dat vervolgens niet vanuit de Wlz de cliëntendoorstroom maar blijft gaan. Het moeilijke waar wij als gemeente tegenaanlopen is wel dat wanneer iemand met een pgb die kant op laat gaan, dan wordt het moeilijk ingrijpen. Dus hoe minder aantrekkelijk een organisatie, dan wel een website is, hoe minder aantrekkelijk het ook is om met je pgb die kant op te gaan. Maar dat heeft ook te maken met indicaties op de Wet langdurige zorg. Daarvoor hebben we in januari verder gesprekken met het zorgkantoor. Wij zijn uiteraard ook erg benieuwd wat we daarin samen kunnen gaan doen.

3. Nog steeds onduidelijk is, of we met deze partij vanuit de gemeente Heerlen en/of in Parkstadverband nu wel of niet zakendoen? En zo ja, wat is de aard van de dienstverlening die we inkopen en om hoeveel mensen gaat het?

Op dit moment doen wij nog wel gewoon zaken met deze aanbieder, want het belangrijkste is niet de kwaliteit van de website, hoewel dat natuurlijk ook in orde moet zijn, maar of de zorg goed wordt geleverd. Het zijn ook wel eens cliënten met een stevige zorgvraag, dus er moet ook goede zorg voorop blijven staan. Het is specifiek een aanbieder op die doelgroep, maar zowel intramuraal, als een stukje ambulant. Op dit moment worden er nog acht cliënten ondergebracht met BW-indicatie vanuit de Wmo en vier vanuit de Wlz. Dus dat zijn de aantallen waar het hier om gaat in deze. Dat was hem voor nu, meneer de voorzitter.

### **De voorzitter**

Dank u wel. Mevrouw Keulen, heeft u behoefte aan een aanvullende vraag?

### **Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen**

Dank u wel, voorzitter. Dank u wel, wethouder. Wat u aangeeft over de afstapeling en de grip op de panden, is datgene at wij natuurlijk ook nastreven, dus dat begrijp ik heel goed. U geeft ook aan: we hebben ze uitgenodigd, omdat het goed is voor de bewoners om een relatie te leggen. Die is inderdaad die avond ook gelegd. De rol van het zorgkantoor vinden we enorm belangrijk. Die hebben we daar ook gezien. Dat is voor de gemeente een hele belangrijke

partij. Wij kunnen niemand leveren vanuit de Wmo, maar als zij gewoon doorgaan met hun aanbod voor de Wlz, dan is dat moeilijk en dan is het zeker voor inwoners ook heel erg moeilijk te begrijpen waarom de ene doelgroep het wel of niet krijgt. Dus ik begrijp het. Ik juich het ook toe. Ik vind het ook heel erg fijn dat in januari een gesprek plaatsvindt met het zorgkantoor. Waar ik toch een beetje mee zit is dat u aangeeft: het is niet af te lezen aan een website. Natuurlijk, het gaat niet alleen om een website. Dat snap ik ook, maar wat ik toch zelf heel erg vreemd vind, is dat er niks over die partij is terug te vinden. Het is toch logisch als je met een partij zakendoet? Maar ik zie dan ook bijvoorbeeld geen kwaliteitskader. De hele website is gewoon niet gevuld. Toch vind ik dat een vreemde gang van zaken. Als ik op uw plek zou zitten, dan zou ik dat ook raar vinden.

**De voorzitter**

Wat vindt u daarvan?

**Mevrouw Keulen, Ouderenpartij Heerlen**

Wat vindt u daarvan? Sorry.

**Wethouder Vrusch**

In ieder geval voel ik me even wat minder alleen vanaf deze plek en dat is al hartstikke fijn. Het is een hele lastige situatie waar het ontzettend lastig is om mee om te gaan. Dan hebben we het nu over de details van de website. Daar wil ik ook aandacht aan besteden, maar ik heb mijn handen op dit moment zo vol met hoe we de grote situatie gaan managen, dat dit even de aandacht kreeg. Het is ook goed overigens dat u ook verwijst naar de avond. Mevrouw Géron heeft daar ook nog vragen gesteld aan de beleidsmedewerker van het zorgkantoor. Daar hebben we juist al de eerste vruchtbare gesprekken mee gehad. Dus juist die bewonersavond met iedereen erbij is ontzettend waardevol. U heeft gelijk. Dan kunnen we het hebben over transparantie en websites met informatie, maar mijn doel en prioriteit liggen op dit moment bij hoe we daar de situatie onder controle krijgen. Als dat is, dan wil ik echt weer nadenken over wat de informatievoorziening is van andere partijen. Aan de achterzijde – daar hebben we ook niet alle zicht op – bij de zorgprofessionals die cliënten plaatsen, is uiteraard meer bekend. Maar daar gaat het ook verder dan alleen een website. Dan ga het ook over stukken, inzicht, de contacten, werkwijze en al dat soort zaken.

**De voorzitter**

Dank u wel. Zijn er nog anderen met vragen? Ik zie meneer Jacobs als enige. Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Dank u wel, voorzitter. Ik heb wel eens in de horeca een Bibob-onderzoek gezien. Dat is zo'n stapel papier waar die ondernemer doorheen moet. Ik neem aan – ik weet niet hoe dat in de zorg zit – dat het hier in Heerlen gewoon standaard is dat een dergelijk Bibob-onderzoek ook bij dergelijke zorgpartijen aan de voorkant wordt onderzocht alvorens ze überhaupt hier zorg kunnen aanbieden?

**Wethouder Vrusch**

Een Bibob is geen standaard. Daar hebben we het toevallig laatst in de commissie een keer over gehad. Dat is omdat het best wel arbeidsintensief is en er moet een aanleiding zijn om Bibob-toetsen te kunnen toepassen. Dat geldt bijvoorbeeld wanneer zo'n zorgpartij een vergunning zou aanvragen. Dat is een haakje voor de gemeente om te kunnen zeggen dat we een Bibob doen. Wij toetsen aan een heleboel andere kaders: financieel, kwaliteit van zorg en

andere zaken. Daaraan wordt voldaan. Op het moment dat er niet meer aan wordt voldaan – zie voorbeeld Aristacura – dan hebben we aanleiding om uit het verband te zetten.

### **De voorzitter**

Dank u wel. Dan ga ik naar de volgende set vragen. Die is van de heer Pauwels van de OPH inzake het monument Black Liberators. Meneer Pauwels. U moet uw kaartje er goed inschuiven. Dat is voor iedereen een tip. Vanavond werken we voor het eerst met die kaartjes. Daar heeft u een berichtje over gekregen. We gaan vanavond ook proberen die ene keer dat we moeten stemmen, dat even te doen met die kaartjes om te kijken hoe dat werkt. We gaan ervanuit dat het goed gaat. Gaat uw gang.

### **De heer Pauwels, CDA**

Voorzitter, een onderwerp dat de gemoederen zo bezighoudt. Je kunt de krant niet openslaan en dagelijks komt het betreffende onderwerp wel weer terug over het weghalen van de panelen in Margraten. Inmiddels heeft het het Amerikaanse congres ook bereikt. Voorzitter, daar moet je wat mee.

Terzake. Inzake de discussie en de ophef over het weghalen van de informatieve panelen over de rol van zwarte Amerikaanse bevrijders op de begraafplaats in Margraten heeft voorzitter Theo Bovens van de stichting Black Liberators in the Netherlands onze stad, Heerlen dus, zeer recent genoemd als mogelijke optie voor een monument gewijd aan deze militairen. Uit historisch oogpunt gezien een voor de hand liggende optie. Onze stad was in 1944 en in 1945 aangewezen als restcenter en bood opvang aan duizenden militairen. Talloze Heerlenaren werkten als vrijwilliger mee en boden Amerikaanse soldaten, ongeacht rang of ras, voor korte tijd de mogelijkheid op rust te komen en het gewone leven weer even te ervaren. De vragen spreken voor zich.

*De heer Pauwels stelt de volgende vragen:*

- 1. Is het college bereid actief met de Stichting mee te denken over de realisatie van een monument?*
- 2. Is Heerlen bereid een bijdrage te leveren, wanneer de stichting hierom zou vragen?*
- 3. Is het college bereid om een voorstel te doen voor Heerlen als mogelijke plaats waar een monument zou moeten komen?*

### **De voorzitter**

Dank u wel. Wethouder Clemens staat al klaar. Gaat uw gang.

### **Wethouder Clemens**

Voorzitter, sommige vragen behoeven niet zo heel veel woorden. Dat zult u merken.

1. Is het college bereid actief met de stichting mee te denken over de realisatie voor een nieuw monument?

Het antwoord is: ja, wij willen heel graag meedenken over een passend eerbetoon in de gemeente Heerlen, zoals een monument of een andere manier.

2. Is Heerlen bereid een bijdrage te leveren, wanneer de stichting hierom zou vragen?

Antwoord: ja, die bereidheid is er, maar we moeten natuurlijk wel in gesprek over de vorm daarvan.

3. Is het college bereid om een voorstel te doen voor Heerlen als mogelijke plaats waar een monument zou moeten komen?

Als we het monument breed mogen opvatten, dan is het antwoord daarop ja.

**De voorzitter**

Dank u wel. Heeft u behoefte aan een aanvullende vraag meneer Pauwels?

**De heer Pauwels, CDA**

Nee, dank u. Alles is met ja beantwoord. Dank u wel.

**De voorzitter**

Iemand anders nog? Niet? Dan was dat ook ja. We zullen meneer Trump nog één keer waarschuwen en we gaan aan de slag. De volgende vragenset is van de heer Kockelkorn van de VVD inzake ontsluiting van Avantis. Gaat uw gang.

**De heer Kockelkorn, VVD**

Dank u, voorzitter en mooi om het liberaal kwartiertje te mogen aftrappen. Onze fractie maakt zich zorgen over de afsluiting van de Preutserweg. Het is een weg die vanuit Avantis richting Duitsland gaat, maar ook komende vanuit de A76 richting Avantis toch veel gebruikt werd. Ik ben er zelf een halfuurtje gaan staan. Ik ben tot 93 voertuigen in een halfuur gekomen. Als je dat extrapoleert op dagbasis, dan is dat toch behoorlijk, waaronder een Duitse ambulance met sirene. Onze fractie vraagt zich eigenlijk af wat de stand van zaken is tot overleg met de provincie aangaande de verkeersproblematiek rond Avantis, het aanpakken van de drukte bij de rotonde en als extra argument die extra capaciteit dan toch van 93 voertuigen per halfuur die nu extra over de rotonde moeten. Zeker op het moment dat Amazon begint uit te rijden met de busjes, zal dat behoorlijk wat extra verkeersdruk geven. Vandaar deze set van vragen.

*De heer Kockelkorn stelt de volgende vragen:*

*1. Heeft het college kennisgenomen van de afsluiting van de Preutserweg naar de A76? Bevestigt het college dat dit een veelgebruikte oprit was van Avantis in de richting van Duitsland?*

*Wat is de stand van zaken aangaande het overleg met de andere stakeholders?*

*2. Heeft het college cijfers over het gebruik en wat betekent de afsluiting voor de capaciteit van de toch al drukke rotonde N300/N281?*

*3. Wat is de status van de werkgroep bij de rotonde N300/N281 tot betere doorstroom te komen, en wat is de status van de ontsluiting via de Parkstad Leisure Lane?*

**De voorzitter**

Dank u wel. Wethouder Peters.

**Wethouder Peters**

Meneer de voorzitter, de vragen van meneer Kockelkorn.

1. Heeft het college kennisgenomen van de afsluiting van de Preutserweg naar de A76? Bevestigt het college dat dit een veelgebruikte oprit was van Avantis in de richting van Duitsland?

Wat is de stand van zaken aangaande het overleg met de andere stakeholders?

Het antwoord is: ja, we hebben daar uiteraard kennis van genomen. Op basis van de recente telling ... Ik vond uw telling van 93 in een halfuur ... De gegevens die wij hebben, is per dag, want er zullen wel momenten zijn waarop het wat drukker is dan andere. In ieder geval, op een gemiddelde werkdag rijden er 1.743 motorvoertuigen overheen. Daarmee is in ieder geval ook onze conclusie dat de gemiddelde etmaalintensiteit beperkt is. We zijn op dit moment met andere stakeholders ook verder aan het onderzoeken naar een permanente oplossing die eigenlijk die goede bereikbaarheid van Avantis moet waarborgen, dus dat proces loopt nu ook.

2. Heeft het college cijfers over het gebruik en wat betekent de afsluiting voor de capaciteit van de toch al drukke rotonde N300/N281?

Zoals gezegd, op een gemiddelde werkdag zijn er 1.743 voertuigen. Tegelijkertijd zien we wel dat op basis van de huidige capaciteit en ook van de rotonde waar u het over heeft, dat die op het moment nog wel voldoende restcapaciteit heeft om het aantal motorvoertuigen op een vlotte manier af te kunnen wikkelen. Dus voor nu is het in ieder geval geen probleem. In vraag drie komt u op de toekomstige situatie en die ziet er natuurlijk anders uit.

3. Wat is de status van de werkgroep bij de rotonde N300/N281 tot betere doorstroom te komen, en wat is de status van de ontsluiting via de Parkstad Leisure Lane, oftewel de Parkstadroute?

Recentelijk is besloten om de haalbaarheidsfase op te starten waarin ook de voorkeursoplossing uitgewerkt wordt, zeker omdat natuurlijk het hele economisch cluster enorm groeit en we zeker tegen 2030 grote problemen verwachten als het gaat over die ontsluiting om te komen tot een definitieve business case en daarmee dus ook een project. Daarbij worden meerdere onderzoeken op dit moment gedaan. Daar wil ik u verder ook niet mee vermoeien. Tegelijkertijd zijn we ook bezig en daar hebben we ook al over gecommuniceerd dat we de fietsvoorziening van zowel Trilandis waar we komend jaar vrij liggende fietspaden gaan realiseren, als ook die fietsbruggen over de rotonde waar we op dit moment de voorbereiding voor aan het treffen zijn. Daar zijn we dus ook nog mee bezig. Het verhaal als het gaat over het grote plaatje van de infrastructuur: daarmee zijn we natuurlijk afhankelijk van verschillende stakeholders, waaronder onze buurgemeenten en ook de provincie. Bij dat tweede gedeelte zijn we sneller in staat om daar meters mee te maken. Tegelijkertijd doen we op dit moment wel een werkgeversaanpak met de werkgevers daar in het gebied om vooruitlopend op die infrastructurele maatregelen, toch al resultaat te kunnen sorteren. Dus dat was het, meneer de voorzitter.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Is er een aanvullende vraag? Niet? Iemand anders? Mevrouw Bottenberg.

#### **Mevrouw Bottenberg-Brylka, SP**

Dank u wel, voorzitter. Bereikbaarheid Avantis, maar ook Trilandis. Het is een heel druk gebied. Er is niet alleen gewoon autoverkeer, maar ook vrachtverkeer. U geeft net aan dat de rotonde nog goed bereikbaar is, maar ik kan u vertellen dat om 16.30 uur als je bij Medtronic einde dienst hebt, dat het dan gewoon filerijden is, ieder dag weer. Maar daarbij ook het openbaar vervoer. De bussen rijden niet na 19.00 uur wekelijks. In het weekend rijden ze helemaal niet. De deelfietsen zijn ook weggehaald. Hier hebben we meermaals vragen over gesteld. Wilt u hier ook naar gaan kijken? Want dit is een groot probleem.

#### **De voorzitter**

Dank u wel.

#### **Wethouder Peters**

Meneer de voorzitter, in de komende maanden verwachten wij het Parkstadvervoersplan, ook vanuit Arriva, waarbij wij ook aangeven wat onze specifieke wensen zijn als ze er al niet in opgenomen zijn. Wat ons betreft, is uiteraard die bereikbaarheid van Avantis en Trilandis door het openbaar vervoer wel een heel belangrijk speerpunt.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Dan kom ik bij de beantwoording van de vragen van de heer Van den Berg van de VVD inzake de wegwerkzaamheden Beersdalweg. Meneer Van den Berg.

#### **De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, dat er in Heerlen letterlijk aan de weg wordt gewerkt, is merkbaar. Op vele plaatsen zijn wegen afgesloten met behoorlijke overlast tot gevolg. Dat werkzaamheden niet zonder overlast kunnen, is te begrijpen, maar de voorbereiding, de communicatie en de

samenhang van werkzaamheden is soms op z'n zachtst gezegd dramatisch vanuit het perspectief van de burger, ondernemers en weggebruikers. Vanuit dat gegeven vraagt de VVD aandacht voor een aanstaand project: werkzaamheden aan de Beersdalweg. Het is een majeure verkeersader voor de afhandeling van regionaal verkeer naar de woonwijk en vrachtverkeer na de bedrijventerreinen. Het zijn werkzaamheden die wel tot drie maanden kunnen gaan duren. De VVD voorziet dat naast de financiële gevolgen voor de ondernemers, de verkeersinfarcten rondom de bereikbaarheid van de woonboulevard en de bedrijventerreinen in de Cramer en in De Koumen. De vragen spreken voor zich.

*De heer Van den Berg stelt de volgende vragen:*

- 1. Kan het college aangeven wanneer deze werkzaamheden gaan plaats vinden en op welke wijze u, o.a. naar alle stakeholders (o.a. de hulpdiensten), voornemens bent om dit te communiceren resp. af te stemmen?*
- 2. Is er een doorrekening (doorstroomonderzoek) gemaakt rondom het verschuiven van verkeersstromen naar alternatieve omleidingsroutes zodat duidelijk is dat die omleidingsroutes ook het verkeer aan kunnen?*
- 3. Hoe groot is de kans dat er opstoppen ontstaan op de N281 (afritten) omdat de betreffende rotondes vastlopen? En hoe gaat u die potentieel gevaarlijke situatie aanpakken?*
- 4. Voor zover bekend wordt in dit project uitgegaan van een 8-urige werkdag. Hierdoor zullen de werkzaamheden 3 maanden duren omdat de weg nagenoeg volledig afgesloten zal zijn. Waarom kiest u niet voor een 24uurs planning op deze belangrijke verkeersader of een andere vorm van opknippen van werkzaamheden zodat de overlast zoveel als mogelijk beperkt wordt?*

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Het woord is wederom aan wethouder Peters.

#### **Wethouder Peters**

1. Kan het college aangeven wanneer deze werkzaamheden gaan plaats vinden en op welke wijze u naar alle stakeholders, voornemens bent om dit te communiceren respectievelijk af te stemmen?

De start van de werkzaamheden staan gepland voor na de bouwvak 2026. Dat zal dan midden augustus zijn. De afstemming is ook al in gang gezet. We hebben vorig jaar en dit jaar al overleg gehad met de ondernemersverenigingen aldaar. We houden op die manier ook contact met de mensen in het gebied. De omleidingen zijn op dit moment nog niet bepaald. Daar wordt op dit moment ook naar gekeken en dat is ook afhankelijk van hoe uiteindelijk de wegwerkzaamheden die tussen de twee rotondes zal plaatsvinden eruit komt te zien. Dus ook de woonboulevard zal gewoon bereikbaar blijven.

2. Is er een doorrekening gemaakt rondom het verschuiven van verkeersstromen naar alternatieve omleidingsroutes, zodat duidelijk is dat die omleidingsroutes ook het verkeer aankunnen?

Zoals gezegd, die omleidingen zijn nog niet bepaald. Die worden wel op dit moment onderzocht. Zodra dat duidelijk is, dan wordt dit ook gecommuniceerd.

3. Hoe groot is de kans dat er opstoppen ontstaan op de N281, omdat de betreffende rotondes vastlopen en gaat u die potentieel gevaarlijke situatie aanpakken?

Zoals gezegd, het risico dat daar opstoppen zullen zijn, is zeer klein, omdat de rotonde openblijft en er voor de Woonboulevard dus niets verandert. Die blijft ook gedurende de hele werkzaamheden bereikbaar vanaf de N281 zoals nu ook het geval is.

4. Voor zover bekend wordt in dit project uitgegaan van een achturige werkdag. Hierdoor zullen de werkzaamheden drie maanden duren omdat de weg nagenoeg volledig afgesloten zal zijn. Waarom kiest u niet voor een 24-uurs planning op deze belangrijke verkeersader of een andere vorm van opknippen van werkzaamheden zodat de overlast zoveel als mogelijk beperkt wordt?

De 24-uursplanning is niet haalbaar en daardoor zal het werk ook niet veel sneller verlopen. Dat heeft eigenlijk hele praktische redenen als bijvoorbeeld het feit ... Het is niet een stukje asfalt dat vernieuwd wordt, maar het hele wegfundament wordt vernieuwd. Dat zijn zware werkzaamheden en het beton moet natuurlijk ook eerst uitharden voordat het belast kan worden als voorbeeld. Extra mankracht verandert daar weinig aan. We proberen het natuurlijk wel verder te optimaliseren door scherpe keuzes te maken om de werkduur in te korten. Dat was het, meneer de voorzitter.

**De voorzitter**

Dank u wel. Is er behoefte aan een aanvullende vraag? Meneer Van den Berg.

**De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, een goede voorbereiding is 90 procent van je succes. Dat is ook omdat de werkzaamheden pas na de bouwvakvakantie van 2026 gaan plaatsvinden. Dus ook de oproep om dat ook tijdig goed te communiceren. Tot nu toe bereiken ons in ieder geval de geluiden dat de afstemming met de stakeholders in het desbetreffende gebied niet goed loopt daarin. De ondernemers denken toch dat de gemeente wat zaken aan het doorduwen is en dat is ontzettend jammer. Daarnaast wil ik wel even aangeven dat de werkzaamheden niet alleen de twee verkeerspleinen betreft, maar dat de kruising bij de Breukerweg ook wordt afgesloten. Dat is in verticale zin een hele belangrijke verkeersader daarin. Dat zorgt voor een enorme opstopping bij In de Cramer, want daar gaan de mensen van de oude snelweg af. Dus mijn oproep aan u, is: wilt u alstublieft zorgdragen dat er goed gecommuniceerd wordt en dat ook de verkeersafhandeling goed blijft en dat in ieder geval Hoensbroek nog bereikbaar blijft?

**De voorzitter**

Wethouder.

**Wethouder Peters**

Voorzitter, een duidelijke oproep. We hebben nog niet zo heel lang geleden nogmaals ook met de ondernemersverenigingen gesproken. Ik moet even kijken welke precieze datum dat is, maar dat is in ieder geval dit najaar geweest. We blijven met elkaar in gesprek om ook samen te bepalen hoe die werkzaamheden eruit komen te zien, aangezien het daar natuurlijk ook vanaf hangt voor hen. We zijn in ieder geval voornemens om één richting van de Beersdalweg wel steeds open te kunnen laten, zodat we die overlast ook kunnen beperken.

**De voorzitter**

Dank u wel. Nog iemand anders? Meneer Verreck.

**De heer Verreck, Partij van de Arbeid**

Ik zal toch willen bepleiten, meneer de wethouder, via de voorzitter aan u, om toch te kijken of we de termijn kunnen verkorten. Kun je niet naar een zevendaagse werkweek gaan? Kun je slimme oplossingen links wel en rechts niet doen? Je ziet dat tegenwoordig beton geen zes weken nodig heeft om uit te harden. Kijk naar de A2. Daar kunnen ook in het weekend dingen gebeuren. Probeer met slimme oplossingen te komen om de problematiek te vermijden. Voor überhaupt de aanvang, communiceer dat dan ook met de raad hoe we dat gaan oplossen, want dat is, denk ik, ook heel belangrijk. Probeer er ook vooral voor te zorgen dat andere wegen in de omgeving niet afgesloten zijn, want dat is natuurlijk wel wat je ziet. We zien het op sommige plekken. De Groene Boord is bijvoorbeeld afgesloten, maar ook de Sittarderweg. Dus je gaat op een aantal plekken met doorstromingen ook voorkomen dat mensen daar andere routes moeten gaan zoeken. Dat is wel mijn oproep aan de wethouder. Kunt u het met me eens zijn daarover?

**Wethouder Peters**

Voorzitter, daar kan ik het zeker mee eens zijn.

**De voorzitter**

Dank u wel. Dat zijn wel de mooie antwoorden. Dank u, wethouder Peters. Dan ga ik naar de volgende, de vragen van de heer Van den Berg van de VVD inzake de aanpak van onveilige plekken in het kader van geweld tegen vrouwen. Meneer Van den Berg. Meneer Rozestraten met een punt van orde.

**De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen**

Misschien is het handig om het met mijn vragen te combineren.

**De voorzitter**

Prima. Dan gaan we dat doen. Dan laat ik eerst meneer Van den Berg even toelichten, dan u en dan ga ik de antwoorden geven.

**De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, het is niet de eerste keer dat het hier kort aan de orde komt. Ik herinner dat mevrouw Santegoeds ook al een keer daar werk van heeft gemaakt. Maar eergisteren kwam op de NOS voorbij dat meerdere tientallen gemeenten in Nederland al sinds de dood van Lisa afgelopen zomer maatregelen hebben getroffen om de veiligheid van vrouwen en meisjes op straat te vergroten. De gewelddadige dood van Lisa veroorzaakte een golf van afschuw in onze samenleving. Met de campagne 'Wij eisen de nacht op' kwam landelijke aandacht voor de veiligheid van vrouwen en meisjes op straat. De vragen hebben betrekking op wat Heerlen hieraan gedaan heeft.

*De heer Van den Berg stelt de volgende vragen:*

- 1. Kan het college aangeven wat ze sinds afgelopen zomer hieraan gedaan heeft? En heeft de gemeente in beeld waar onze inwoners en in het bijzonder vrouwen zich onveilig in onze stad voelen? Zo ja, kan de raad daar een overzicht van krijgen?*
- 2. Heeft de gemeente ook vrouwen en andere stakeholders bij deze inventarisatie betrokken?*
- 3. Welk pakket van maatregelen, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke lichtscan, extra snoeiwerk op onveilige plekken, camera's of extra BOA- of politiehandhaving, is de gemeente voornemens te doen (of heeft al gedaan) om het veiligheidsgevoel op deze locaties te verbeteren?*

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Rozestraten.

**De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen**

Ik hoef mijn stukje verder niet voor te lezen. Ook wij maken ons natuurlijk ernstig zorgen over de veiligheid van vrouwen en jonge meisjes naar aanleiding van de dood van Lisa. Wij vragen aan de gemeente Heerlen: zijn daar inderdaad ook maatregelen getroffen inmiddels?

*De heer Rozestraten stelt de volgende vragen:*

- 1. Wilt u aangeven of de gemeente Heerlen ook actief bezig is om te inventariseren waar deze plekken verbeterd kunnen worden qua veiligheid, en zijn hier al aanpassingen doorgevoerd en over welke aanpassingen hebben we het dan? Is het Team openbare veiligheid of zijn de Boa's hierbij betrokken?*
- 2. Wilt u aangeven of u dit ook samen met vrouwen heeft gedaan, aangezien zij juist de beste inschatting kunnen maken over hun eigen veiligheid op dit gebied?*
- 3. Indien u bovenstaande vragen negatief heeft beantwoord kunt u dan aangeven of u hier prioriteit aan wilt geven? We denken dan aan het maken van een lichtscan van bepaalde gebieden, dichte begroeiing aanpakken langs straten en paden, sociale veiligheid bekijken*

*(waar kun je terecht als er iets gebeurt?), bewoners vragen waar ze onveilige gebieden/straten zien en dan hierop acteren?*

### **De voorzitter**

Dank u wel. Ik zal proberen uw vragen achter elkaar te beantwoorden. Er zit deel overlap in, omdat in een deel van de vragen ook overlap zit.

1. Kan het college aangeven wat ze sinds afgelopen zomer hieraan gedaan heeft? En heeft de gemeente in beeld waar onze inwoners en in het bijzonder vrouwen zich onveilig in onze stad voelen? Zo ja, kan de raad daar een overzicht van krijgen?

Laat ook ik vooropstellen dat die moord op Lisa die deze zomer heeft plaatsgevonden echt een zeer tragisch ongeval was en dat het opnieuw scherp stellen van de dialoog rondom geweld tegen vrouwen en femicide helemaal terecht is en dat het goed is dat we daarnaar kijken en naar blijven kijken. De veiligheid op straat en in die openbare ruimte heeft altijd onze nadrukkelijke aandacht. Uiteraard zijn na de actualiteiten zoals die moord op Lisa politie, handhavers, sfeerkeepers, toezichthouders en de mensen die camerabeelden uitkijken extra alert op dit soort situaties. Dus het wordt ook echt in de rondes meegenomen. Er wordt echt alert op getoetst wat er gebeurt.

Op uw vraag wat er afgelopen zomer is gebeurd: één van de grotere dingen die heeft plaatsgevonden, heeft u ook allemaal kunnen zien. Dat is dat van 13 mei tot 3 juni een buitenexpositie over femicide op het Burgemeester van Grunsvenplein heeft gestaan met gigantisch mooie panelen en met zeer indrukwekkende beelden en teksten. Dat was toch een oproep aan iedereen: jongens, kijk wat er in je samenleving gebeurt. Dat ging niet specifiek over Heerlen, maar dat gaat gewoon over wat er in die volle breedte aan geweld rondom femicide aan de hand is gebracht. Dat is een reizende expositie die in veel steden heeft gestaan. Het ging over verhalen van twaalf slachtoffers die door een partner c.q. ex-partner zijn omgebracht met verhalen die verteld zijn door nabestaanden. Als er iets indrukwekkend is, dan was dit het wel. De foto's en die openhartige verhalen maken die afschuwelijkheden van de moorden voelbaar en die tonen ook de levenslange impact die hiervan blijft bestaan op de nabestaanden. Daarmee maak je zo'n expositie bij een groot publiek onder de aandacht. Je maakt het bespreekbaar. Je zorgt ook voor het stukje bewustwording.

Net zo goed dat we bewustwording doen om elk jaar mee te werken aan de campagne Orange the World. Dat is die wereldwijde campagne tegen geweld tegen vrouwen en meisjes. Die campagne vindt ieder jaar plaats vanaf 25 november – de Internationale Dag tegen Geweld tegen Vrouwen – tot 10 december, wat de Internationale Mensenrechtendag is. Afgelopen jaar hebben we deze campagne ook steeds onder de aandacht gebracht door het gemeentehuis oranje te verlichten en op diverse communicatiekanalen aandacht te vragen voor dit thema. Ook dit jaar nemen wij weer deel aan deze campagne.

Voor wat betreft het tweede deel van uw vraag: wij monitoren niet specifiek op het veiligheidsgevoel van vrouwen. We doen dit wel op het veiligheidsgevoel van al onze inwoners. Dat doen we met de Parkstadmonitor die per wijk uit te lezen is. Waar voelt men zich veilig? Waar voelt men zich minder veilig? Dan kunnen we dus de onveiligheidsgevoelens in beeld brengen.

2. Heeft de gemeente ook vrouwen en andere stakeholders bij deze inventarisatie betrokken? Er zijn na de actualiteit van deze zomer zoals de moord op Lisa geen specifieke dialoogsessies georganiseerd met enkel vrouwen. Het is standaard zo dat voor de inzet op veiligheid in onze buurten er naast harde data die uit allerlei monitoren komt, maar die ook uit meldingen komt en die ook uit signalen bij de politie komt, ook nadrukkelijk gebruik gemaakt wordt van input, behoefte en signalen van inwoners zelf en relevante stakeholders. Dat doen we onder andere door middel van bewonersavonden, wijkscouwen of zoals ik vanochtend heb gedaan, met boa's, met wijkagenten, met mensen van de corporaties en met mensen van Buurteams gewoon door de wijk GMS gaan en kijken: wat leeft er? Wat horen we? Wat zien we?

3. Welk pakket van maatregelen, zoals bijvoorbeeld een gemeentelijke lichtscan, extra snoeiwerk op onveilige plekken, camera's of extra boa- en politiehandhaving, is de gemeente

voornemens te doen (of heeft al gedaan) om het veiligheidsgevoel op deze locaties te verbeteren?

Plekken die nadrukkelijk negatief in beeld komen, worden doorlopend in wijkgerichte leefbaarheidsoverleggen als onderdeel van de aanpak Sociaal Veilig integraal besproken tussen gemeenten, de politie, de woningcorporatie, Buurtteams en JENS. Daarnaast organiseren we de wijkschouwen om plekken te verbeteren, waar wethouder Peters ook altijd aan meedoet. Op basis van deze context zetten we gericht maatregelen in zoals meer toezicht, camera's plaatsen, camera's nieuw ophangen of aanpassing in de openbare ruimte. Sinds 2024 is er daarnaast op basis van de Regiodealmiddelen een halve fte CPTED-adviseur aangesteld om analyses via het model Crime Prevention Through Environmental Design op te stellen. Dus goed kijken hoe je plekken inricht, zodat ze zo min mogelijk overlast zouden kunnen verzorgen op specifieke locaties in de buurten. Dit concept zorgt voor een veiligere openbare ruimte door die omgeving zo te ontwerpen dat criminaliteit en ongewenst gedrag minder kans kan krijgen door bijvoorbeeld inderdaad wat u al zelf in de vraag stelt: goede verlichting, duidelijke zichtlijnen en logisch geplande routes en natuurlijk ervoor zorgen dat onderhoud een verzorgde uitstraling laat zien en dat een gebied in gebruik en onder toezicht staat. Een aantrekkelijke prettig ingerichte ruimte trekt bovendien meer positieve gebruikers aan, waardoor de aanwezigheid van mensen de veiligheid verder vergroot. Hierdoor ontstaat een openbare ruimte waar idealiter incidenten afnemen en mensen zich veiliger voelen. Seksuele intimidatie is overigens strafbaar gesteld op 1 juli 2024 in artikel 429ter van het Wetboek van Strafrecht. Op die basis kunnen boa's ook optreden. Als onderdeel van een landelijke pilot hebben we daarom ook sinds kort een aantal boa's in Heerlen getraind en bevoegd gemaakt om op te treden tegen geweld en overlast tegen vrouwen.

Ten slotte, zoals u weet is in de vergadering van 30 oktober 2024 met de motie van uw raad over aandacht voor vrouwendiscriminatie en femicide tegen vrouwen aangenomen. Mede op grond daarvan hebben we het uitvoeringsplan Zuid-Limburg 2024-2027 Samen sterk, iedereen veilig aanpak tegen geweld in afhankelijkheidsrelaties vastgesteld met een lokale paragraaf over de aanpak van femicide.

Dan ga ik naar de vragen van de heer Rozestraten.

1. Wilt u aangeven of de gemeente Heerlen ook actief bezig is om te inventariseren waar deze plekken verbeterd kunnen worden qua veiligheid en zijn hier al aanpassingen doorgevoerd en over welke aanpassingen hebben we het dan? Is het Team Openbare Orde en Veiligheid of zijn de boa's hierbij betrokken?

Nogmaals, plekken die nadrukkelijk negatief in beeld komen, worden doorlopend in die wijkgerichte leefbaarheidsoverleggen integraal besproken tussen de gemeente en al die partners die ik zo net ook heb opgenoemd. Daar hebben we ook die wijkschouwen voor. Dus we zijn daar continu mee bezig met inderdaad veiligheid en met openbare werken. Het gaat daar vaak inderdaad over de inrichting van de openbare ruimte. Waar ik vanmiddag bijvoorbeeld in die wijk tegenaan liep, daar praat je natuurlijk even over. Parkeren bij de flats, overlast van vuil, maar ook inderdaad hoe je met het Lange Janpark omgaat als voorbeeld. Daar maak je dus afspraken over. Dan heb je het er ook even over dat het plaatsen van de camera op de Sittarderweg enorme rust heeft gebracht, bijvoorbeeld in het straatbeeld daar. Dat krijg je daar ook terug van de inwoners die meelopen.

Sinds 2024 – dat heb ik al gezegd – hebben we dan ook die medewerker voor die CPTED aangenomen voor het concept van veilige inrichting, het strafbaar stellen van seksuele intimidatie zoals ik net ook heb aangegeven en ook de buitenexpositie over femicide die ik aangegeven heb in de antwoorden op de heer Van den Berg. Dus die tellen ook hier. Evenals de campagne Orange the World en inderdaad geweld in afhankelijkheidsrelaties, dus wat we hier hebben vastgesteld.

2. Wilt u aangeven of u dit ook samen met vrouwen heeft gedaan, aangezien zij juist de beste inschatting kunnen maken?

Er zijn na de actualiteiten van deze zomer zoals die moord op Lisa geen specifieke dialoogsessies met vrouwen geweest, omdat wij standaard over interventies op het gebied van

veiligheid in buurten met de mensen in de wijken zelf praten en dat doen we dan gewoon in de volle breedte met onze inwoners en relevante stakeholders.

3. Indien u bovenstaande vragen negatief heeft beantwoord, kunt u dan aangeven of u hier prioriteit aan wilt geven? Bijvoorbeeld via die lichtscan in bepaalde gebieden, dichte begroeiing aanpakken en bewoners vragen waar ze onveilige gebieden/straten zien?

Eigenlijk heb ik vraag 1 en 2 aangegeven dat we dit in de volle breedte doen heel interactief in al die wijken. We doen het niet specifiek in sessies met vrouwen, maar we nemen dat wel allemaal mee en proberen in die leefbaarheidsoverleggen ook altijd alle meldingen die gedaan zijn over overlast en over kleine dingen rondom groen, ook altijd te bespreken. We zetten altijd op de agenda van het leefbaarheidsoverleg een grote kop meldingen waarin alle meldingen die wij binnenkrijgen, worden besproken. Ook de meldingen van de politie. Die gaan vaak over heel andere dingen, maar die worden wel allemaal in die leefbaarheidsoverleggen besproken. Een hele mond vol. Meneer Van den Berg, heeft u behoefte aan het stellen van een aanvullende vraag?

### **De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, de vragen zijn gesteld door twee vaders die dochters hebben en die ongetwijfeld ook nog wel eens meegemaakt hebben dat hun dochters thuiskomen en dat ze nagefloten zijn of iets in die geest. Zij zijn niet de enigen, want 83 procent van de Nederlandse vrouwen tussen 15 en 25 jaar worden in de openbare ruimte weleens seksueel ongewenst gedrag toegeworpen. Het is een heel mooi antwoord wat u geeft op de vragen die gesteld zijn. Ik vind overigens het antwoord dat u ook het algemeen veiligheidsgevoel van heel Heerlen daarin dekt en ik denk dat het goed is om dat ook een keer te benoemen. Ook die expositie van die femicide die er is geweest, was een fantastische expositie. Als je daarvoor staat, dan had je een absolute bewustwording daarin.

Maar ik wil ook nog even wijzen op het feit dat Pointer een uitstekende website heeft waar zij precies hebben aangegeven waar de meldingen over het onveiligheidsgevoel voor vrouwen zijn. Dat zijn er toch best wel heel wat en dan met name in het centrum van onze stad. In het advies van al die stukken die ik daar dan zie, is toch ook de oproep om toch nog eens keer te kijken of je niet een apart meldpunt voor vrouwen zou kunnen maken. Mijn oproep naar u zou zijn: zou u in overweging willen nemen om niet bij het rijtje van 90 procent van Nederlandse gemeentes die daar niets aan doen te komen en daar juist wel wat aan te doen door daar een meldpunt voor in te richten? Dan niet op de zogenaamde app van het algemene meldpunt openbare ruimte. Het is goed om daar de dingen te melden die we in de stad zien, maar daar krijgen we misschien soms pas een dag later een bericht over. Daar heb je natuurlijk helemaal niks aan als je als vrouw onveilig voelt in een bepaald gebied. Dat was mijn vraag.

### **De voorzitter**

Dank u wel. Ik heb ook drie dochters in deze mooie stad groot mogen brengen, dus ik herken wat u zegt. Ik neem het ook zeer serieus. Dus ik ga maandag eens even in het overleg dat ik met de politie heb. Dat is gewoon het reguliere overleg, eens even kijken of er vanuit hen ook geadviseerd wordt om een apart meldpunt te doen. Dus ik ga er serieus mee om. We hebben niet voor niets ook die boa's opgeleid om juist naar aanleiding van het sissen en dat soort dingen wat in de Randstad heel erg begon, daar ook die opleiding in te volgen. Eerst naar meneer Rozestraten en dan kijk ik naar de anderen, want dat waren de vragenstellers. Meneer Rozestraten.

### **De heer Rozestraten, Ouderenpartij Heerlen**

Dank u, voorzitter. De vragen worden speciaal gesteld. Ik denk ook dat vanuit de VVD de situatie is dat er vanuit Nieuwsuur een rapportage is van 'Wij eisen de nacht op'. Daar gaat het eigenlijk over. Dat is de beweging die op gang is gekomen naar aanleiding van de moord op Lisa. Die vragen stel ik dus ook op grond daarvan. U geeft eigenlijk een heel algemeen antwoord. U zegt heel veel over veiligheid. U zegt ook heel veel wat u doet in het kader van

veiligheid voor vrouwen, maar het gaat nu eigenlijk juist om de situatie van: hoe kunnen we de openbare orde of de openbare ruimte concreet verbeteren voor deze dames? Je zag ook in de uitzending dat ze echt naar paden gingen en dat ze dus naar straten gingen, dat ze dit samen met vrouwen deden en dat ze dus ook concreet zaken hebben aangepast in bepaalde gemeentes. Als ik uw antwoord zo hoor, dan begrijp ik dat Heerlen dat tot nu toe dus niet heeft gedaan. Ik roep u dan ook heel concreet op om daar toch een actieplan van te gaan maken om dat ook zichtbaar te maken aan onze vrouwelijke inwoners van Heerlen, zodat we kunnen laten zien dat bepaalde straten speciaal zijn aangepakt en dat bepaalde paden speciaal zijn aangepakt, omdat die te onveilig waren. Hoe mooi zou dat zijn als we dat als Heerlen zouden kunnen aangeven aan onze vrouwelijke inwoners?

### **De voorzitter**

Ik begrijp uw reactie. Ik ben het maar deels met u eens, want met de wijze waarop wij die leefbaarheidsoverleggen hebben ingericht met de enorme interactieve manier waarop we in al die buurten actief zijn om te kijken hoe we het veiliger kunnen krijgen, dan vragen we het niet specifiek aan die vrouwen. Dat ben ik met u eens, maar we zijn wel echt heel actief als gemeente om dit soort dingen toch proberen te verbeteren in alle wijken en ook in het centrum om uitgaan zo veilig mogelijk te maken. Die bo's stel je bewust aan, ook vanwege femicide vanwege overlast tegen vrouwen. Geweld in afhankelijkheidsrelaties hebben we bewust vanwege de vrouwen zo geformuleerd als we het geformuleerd hebben. Dus we doen wel degelijk dingen. Maar ik ben het met u en meneer Van den Berg eens. Ik wil best kijken of we nog meer kunnen doen. Dat vind ik helemaal niet erg, maar dan ga ik dat wel via de huidige structuren doen en kijken we of we daar dan apart iets in moeten doen voor vrouwen. Dan hoop ik ook dat vrouwen zich gewoon melden bij dit soort overleggen, bij een meldpunt en eventueel bij een ander meldpunt dat we dan nog apart inrichten, want dan krijgen we die verbinding misschien ook tussen wat u zegt en waar de heer Van den Berg toe oproept. Want als die oproepen er komen, dan kunnen we ook specifieke nog aanvullende maatregelen nemen. Dus laten we het zo proberen. Ik zag mevrouw Santegoeds en de heer De Groot en meneer Jacobs. Mevrouw Santegoeds.

### **Mevrouw Santegoeds, CDA**

Dank u wel, voorzitter. Ook bedankt voor de uitgebreide beantwoording. Dank aan de heer Van den Berg dat u inderdaad deze vragen hebt gesteld, want u was me eigenlijk net voor en meneer Rozestraten ook bedankt. Maar voorzitter, dit gaat veel dieper. Geweld begint niet bij één nacht. Geweld begint in feite waar respect ophoudt. Respect houdt vaak al op jonge leeftijd op. We hebben inderdaad in oktober 2024 een motie ingediend. Dat ging over femicide en over vrouwendiscriminatie. Daarin hebben we toen ook gevraagd voor een voorlichtingsprogramma voor middelbare scholen om meer respect te hebben, ook jongeren onder elkaar, maar we willen eigenlijk vanuit CDA nog een stap naar voren doen door er wat meer op de basisscholen aan te doen. De vraag is daarvoor: hoe bereikt het college ouders bij gesprekken over respect, machtsverhouding en het tegengaan van vrouwenhaat? Maar ook, hoe bereik je jongeren die al vroeg grensoverschrijdend gedrag laten zien zowel online als offline?

### **De voorzitter**

Dank u wel. Meneer De Groot.

### **De heer De Groot, Ouderenpartij Heerlen**

Dank u, voorzitter. Het woord veiligheidsgevoel of onveiligheidsgevoel is al diverse keren gevallen. Ik hoor u ook zeggen dat u best bereid bent om meer te investeren. Dat geeft aan dat het pleidooi dat wij hebben gedaan tijdens de beschouwingen om in ieder geval meer bo-capaciteit aan te trekken, hiermee nog eens een keer bevestigd wordt.

Maar even terug naar dat onveiligheidsgevoel: u bent het, denk ik, met de OPH eens dat we moeten proberen om dat gevoel zo ver mogelijk naar beneden te brengen. In dat kader – ik heb dat ook tijdens de beschouwing al aangegeven – vind ik het toch vreemd dat in de begroting bij een aantal trends rondom het thema veiligheid weliswaar een aantal vernielingen in de trend worden weergegeven en ook het aantal geweldsmisdrijven, maar het onveiligheidsgevoel daar ontbreekt. Hier uit deze discussie blijkt maar weer hoe belangrijk dat gevoel onder onze burgers is. Hier gaat het specifiek over vrouwen. Terecht. Laat dat duidelijk zijn, maar het gaat nog veel verder dan dat. Bent u bereid – dat is mijn concrete vraag – om ook in de volgende begroting in ieder geval ook die ontwikkeling rondom dat onveiligheidsgevoel weer terug te laten komen?

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Reijnders en meneer Jacobs. Meneer Reijnders.

**De heer Reijnders, SP**

Dank u, voorzitter. Ik wil even kort bij mevrouw Santegoeds aanvullen, want dat heb ik in de vragen en in de antwoorden nog te weinig gehoord. Het gaat hier over mannen die dingen doen die niet kunnen. Volgens mij vroeg mevrouw Santegoeds ook aandacht voor die bewustwording, juist ook bij mannen. Volgens mij zou dat als er extra inspanningen nodig zijn, wel een belangrijke piste zijn. Die heb ik eigenlijk nog niet voorbij horen komen. Dus die wil ik graag onderstrepen.

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Dank u, voorzitter. Ik vind dit zo'n verschrikkelijk onderwerp als je die verhalen leest wat er met meisjes gebeurt. Dat zou niemand mogen gebeuren. Alleen mijn concrete vraag aan u is en begrijp me niet verkeerd, dat ik u hoor praten over exposities en over Orange the World. Ik denk nog steeds dat de meeste mannen wel deugen en dat er ook niks mis mee is, maar in plaats van al dit soort zaken, is het niet beter om toch nog eens keer ... We hebben het vaker gehad over die lobby van politieagenten dat we veel te weinig blauw op straat hebben. Naar mijn mening is dat de enige mogelijkheid. Het zijn een paar – ik wil het geen mensen meer noemen – beesten die rondlopen. Die moeten gewoon keihard aangepakt worden. Is het nou niet beter om ons daarop te concentreren dan dat we bijvoorbeeld naar basisscholen gaan waar acht van de tien kinderen echt wel weet hoe ze met een dame moeten omgaan? Tenminste, dat is nog steeds mijn mening. Hoe ziet u dat?

**De voorzitter**

Dank u wel voor uw vragen allemaal. Laat ik nog een keer herhalen: het is afschuwelijk. Dat kan je niet genoeg benadrukken. Dit is mensonterend. Het mag niet gebeuren. Het zou nergens mogen gebeuren. Helaas gebeurt het nog steeds veel te veel. Dat is ook de reden dat we de motie toentertijd omarmd hebben en gezegd hebben: we moeten meer aandacht besteden aan wat er gebeurt aan geweld in relaties. Dat hebben we volgens mij goed gedaan met die nota. En ja, het is nooit compleet. Je zou inderdaad ook ... Ik liep daar vanmiddag ook met een wijkagent over te praten. Er begint natuurlijk heel veel thuis in de opvoeding. Dat klopt. Daar zullen we aandacht aan moeten besteden. Dat proberen we natuurlijk wel degelijk. Ook het Programma Heerlen Noord is zo breed. Daar zit echt van alles in. Wat begint in mijn negen maanden en dus ook heel nadrukkelijk te maken heeft met waar we nu staan, wat het is om een kind te krijgen en wat het betekent om een kind op te voeden. Dat hele traject trekken we door. Dus volgens mij wordt er heel veel aandacht aan besteed, maar ik denk dat de wethouder Onderwijs best bereid is om eens in overleg met de onderwijsbesturen nog een keer te zeggen: jongens, besteden we aan dit onderwerp genoeg aandacht of moeten we er

meer aan doen? Dus dat gaan we gewoon in dat overleg met het schoolbestuur doen, omdat ik denk dat dit ook de plaats is om dit te doen.

Meneer De Groot, trends over veiligheid. Inderdaad, het onveiligheidsgevoel staat niet in de begroting. Dat kunnen we er heel makkelijk volgend jaar aan toevoegen, want we doen het wel in de Parkstadmonitor. Daar kunt u het zelfs zien per wijk waar mensen zich beter voelen en waar ze zich minder veilig voelen. Dus het is geen probleem om die toe te voegen, lijkt mij. Ik denk dat dit een goed beeld is.

Ja, meneer Jacobs, ik ben het met u eens. Het gaat ook gewoon over meer agenten, want we kunnen wel meer boa's inzetten. U heeft het van de week gezien in de krant. De gemeentelijke begroting op veiligheid gemiddeld in Nederland is met 40 procent gestegen op kosten van veiligheid. Dat komt natuurlijk doordat we gewoon niet geleverd krijgen. Dan moeten wij dat bijplussen, maar we kunnen niet alles bijplussen, want we hebben geen geweldsmonopolie en we hebben niet de bevoegdheden die een politieagent heeft en zeker niet in de hoek van het strafrecht, want dat is het OM en de politie. Daar kan ik dus weinig aan doen. Ik kan al die dingen die we doen proberen. Vergis u niet: we doen gigantisch veel als je het vergelijkt met heel veel andere gemeenten. Ik ben er ook echt trots op, maar er moet meer. Ik blijf die lobby ook voeren. Neemt u dat van mij aan. Er ligt ook een prachtige brief van de voorzitters van de korpsen richting de informateurs over die behoefte aan meer agenten. Maar ook hier rekent u zich niet rijk. Er ligt een tekort van 850 miljoen bij de nationale politie. Dus ik blijf die lobby voeren, maar het zal moeilijk zijn.

Dank u wel. Dan zijn we door het vragenuur heen. Dat betekent dat de overige vragen u deze week nog schriftelijk beantwoord krijgt.

### **3. Notulen raadsvergadering d.d. 28 oktober 2025**

Hamerstuk.

### **4. Ingekomen stukken en de wijze van afdoening**

#### **De voorzitter**

De heer Leers wilde hier het woord over.

#### **De heer Leers, Hart-Leers**

Voorzitter, dank u wel. Punt 17 is een brief van 11 november "Dank voor uw bezoek en overleg op 9 november Willemskwartier". Er staat ook bij: ter kennisname. Nu heb ik begrepen dat er kennelijk wat voortgang in het traject is. Normaal vraag ik dan om een afschrift van de reactie te krijgen, maar ik zou nu eigenlijk willen voorstellen dat bij het delen van de stand van zaken in de raadscommissie, de wethouder erop ingaat en ons even bijpraat. Dat is misschien een andere aanpak, maar dat zou wellicht verfrissend kunnen werken.

Dan 23. Dat is ook afsluitend dan. Check de positie van jouw gemeente in de ranglijst toilet vriendelijkste gemeente 2025 van de Toiletalliantie. Daar hebben we het al vaker in allerlei hoedanigheden over gehad. Ik zou ook omdat dit ter kennisname staat willen meegeven om vooral het oor te luister te leggen bij de lokale horeca in onze stad, omdat daar nogal wat ideeën leven om de situatie te verbeteren. Ik heb daar wat suggesties voor gehoord. Ik weet niet onder welke portefeuillehouder dit valt. Onder mevrouw Vrusch. Dan zou ik die suggesties graag misschien na de vergadering wel even met u willen delen. Dank u wel.

#### **De voorzitter**

Prima. We kunnen het morgen in het presidium ook even hebben over het Willemskwartier. Ik hoop dat wethouder Vrusch ter plekke een antwoord kan geven.

#### **Wethouder Vrusch**

Die heb ik ook met veel plezier gelezen. We hebben natuurlijk ook altijd wat te winnen op dit thema. Daar werken we natuurlijk aan. Dat zit ook altijd in de plannen die we ontwikkelen. Bij deze toiletalliantie waar u aan refereert gaat het ook over het stukje afzetting tegen vierkante meters op zowel winkelgebied, maar ook bij horeca, theater en dat soort zaken. Neem bijvoorbeeld theater. Er zijn ontzettend veel toiletten, maar die zijn natuurlijk niet zomaar openbaar. Hetzelfde geldt ook voor wat u aangeeft bij de horeca. Dus het is vooral goed dat we los van lijstjes, altijd een plan hebben waarin toiletten op een goede manier met kwaliteit goed geborgd zijn in onze stad. Dat heeft continu onze aandacht.

**De voorzitter**

Dank u wel. Kunnen we daarmee instemmen met de wijze van afdoening van de ingekomen stukken? Dat is het geval. Dank u wel.

**5. Omgevingsvisie Heerlen 2050**

**De voorzitter**

Meneer Reijnders, ik begin bij u.

*Eerste termijn*

**De heer Reijnders, SP**

Dank u, voorzitter. De Omgevingsvisie als onderdeel van de Omgevingswet. In de inleiding kunnen we lezen dat dit een integrale visie is waarin we de strategische ambities en doelen voor de fysieke leefomgeving van Heerlen voor de komende 25 jaar gaan vastleggen. Dat maakt volgens mij zo'n visie automatisch al tot een uitdaging. Hoe zet je een goede stip aan de horizon zonder dat je veel te gedetailleerd bent en je jezelf helemaal vastzet? Hoe houdt je dan ook ruimte en flexibiliteit om in te spelen op ongetwijfeld allerlei nog onbekende ontwikkelingen in de komende 25 jaar?

Maar volgens de SP is het college hier met deze Omgevingsvisie wel goed in geslaagd om die balans te houden. De identiteit en kenmerken van stad en inwoners vormen het vertrekpunt van de visie. Zo ontstaat er best wel een lonkend en herkenbaar perspectief van het Heerlen in 2050. Een stad die zijn fysieke kwaliteiten als centrumstad in Parkstad, maar ook in de Euregio en een stad die met veel groen en natuur die kwaliteiten optimaal gaat benutten in haar eigen infrastructuur. Een stad met sterke en stabiele buurten met buurtbewoners die een sociale inhaalrace ondertussen gewonnen hebben en niet langer met drie-nul achterstaan ten opzichte van de rest van Nederland, maar ook een stad die zijn verleden kent, koestert en uitdraagt en een onderwijsstad, waarvan de lokale economie straks drijft op kennis en vakmanschap. Dat klinkt allemaal veelbelovend en dat klinkt ook herkenbaar als je kijkt naar waar wij ons de afgelopen jaren als raad over hebben gebogen en druk over hebben gemaakt.

Echter, een klein puntje van kritiek. In de stukken wordt genoemd dat die kennis en dat vakmanschap in slimme hoofden en handige handen zit. Zo wordt dat genoemd. Het is een beschrijving die op zich wel lekker bekt, maar volgens mij is dat onderscheid duidelijk ontstaan in een slim hoofd en niet met een handig handje. Dat zou ik haast willen zeggen. Want het doet, denk ik, helemaal geen recht aan vakmanschap. Vakmanschap in de zorg of in de techniek is echt zo veel meer dan handige handjes hebben. Daar komt ook heel veel hoofd bij kijken.

**De voorzitter**

Ik zie een handje van de heer Leers.

**De heer Reijnders, SP**

Volgens mij kunnen we dat beter recht doen in de beschrijving.

**De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)**

Meneer de voorzitter, ik had net een handig handje, maar ik meen dat meneer Reijnders daarmee bedoelt te zeggen: dat handige handjes ook heel vaak gewoon slimme hoofden hebben. Of heb ik het dan verkeerd begrepen?

**De heer Reijnders, SP**

U heeft het veel korter en krachtiger geformuleerd dan ik. Ik ben het er zeer mee eens. Volgens mij noopt dat om even na te denken om dat wat anders te beschrijven inderdaad. Maar goed, dat gezegd hebbende, denkt de SP dat hier een goede Omgevingsvisie is waarmee we de toekomst in kunnen. We zullen dan ook akkoord gaan met dit voorstel.

**De voorzitter**

Dank u wel. Mevrouw Heine.

**Mevrouw Heine-Van Dartel, CDA**

Dank u, voorzitter. In de commissie hebben wij gevraagd naar het nut van de Omgevingsvisie. Daar is duidelijk antwoord op gegeven. De wethouder zei: omdat het moet. Wij kunnen ons vinden in de visie, maar begrijpen ook dat er net zoals afgelopen jaren zo veel zaken kunnen gebeuren en dat er zeker nog genoeg aanpassingen kunnen komen. Dat was het, voorzitter.

**De voorzitter**

Dank u wel. De heer Janssen.

**De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen**

Dank u wel, voorzitter. We hebben die Omgevingsvisie en Toekomstvisie in de commissie besproken. Ik heb daar nog even over nagedacht. Wat mij betreft, heeft hij daar niet de aandacht gekregen die hij verdiende. Als je terugkijkt naar de afgelopen 3,5 jaar en alle inspanningen die het college en ook de opstellers van het stuk hebben verricht om burgers, stakeholders en de raad meerdere malen te betrekken, dan viel mij eigenlijk in ieder geval in de commissiebehandeling op dat iedereen super tevreden is en er niks of amper op of aan te merken heeft. Dat kan. Dat viel in de zienswijze namelijk ook wel ontzettend mee. Of dat we ons onvoldoende bewust zijn van het belang van het stuk. Ik denk dat we dat nog maar eens moeten onderstrepen, want ik heb daar om die reden nog een keer over nagedacht, omdat je in toenemende mate ziet dat we een stad zijn die in ontwikkeling is en waar diverse stakeholders en geïnteresseerden zijn, of het nu ontwikkelaars zijn, woningcorporaties zijn of organisaties zijn die willen meebouwen en meetekenen aan onze stad. Ik vraag me dan af: hebben we in kaartmateriaal voldoende concreet die punt op de horizon gezet? We kunnen de grond maar één keer uitgeven. Je kunt maar één ding tegelijk op een plek doen. Vaak, als je er iets heel concreets bouwt, dan staat het er ook voor de komende 50 tot 100 jaar. Ik vroeg me af, mede omdat het kaartmateriaal vaak nog niet helemaal duidelijk is: kan het college aangeven in welke mate van concreetheid die Omgevingsvisie een kompas kan zijn voor de diverse initiatiefnemers die allerlei plannen hebben in de stad?

**De voorzitter**

Interruptie van de heer Leers.

**De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)**

Meneer de voorzitter, dank u wel. Ik luister altijd met veel aandacht. Ik vroeg mij dan af: als je kijkt naar pagina 4 van 6 bij de tegenargumenten, dan staat daar: "De Omgevingsvisie maakt nog geen nieuwe keuzes op locatieniveau." Hoe moet ik dat dan uitleggen in dit voorstel gezien op hetgeen wat u net vertelde?

**De voorzitter**

Meneer Janssen.

**De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen**

Volgens mij moet je onder de Omgevingswet een integraal afwegingskader maken en vlek je eigenlijk in welke gebieden je dan gebruikt voor industriegebied en welke voor wonen of anderszins. Dan hoeft dat niet op perceelniveau, maar je moet wel in grove lijnen duidelijk hebben waar je wel iets wil of iets niet wil. Wat mij betreft had dat in kaartmateriaal iets concreter gekund. Het college heeft tijdens de commissie aangegeven: dat doen we in onderliggende beleidsstukken, zoals wat we in december voorgelegd krijgen als het gaat om woningbouw.

**De voorzitter**

Nog een interruptie van de heer Leers.

**De heer Leers, Hart-Leers (interruptie)**

Meneer de voorzitter, dank u wel. Maar heb ik het beperkte raadsvoorstel dan verkeerd gelezen als ik daaruit meen te concluderen dat daarin staat dat vooralsnog vastgehouden wordt aan de bestaande situatie met de bestaande ideeën en daarnaast als er concrete wensen zijn, die inmiddels al vorm hebben gekregen? Want ik meen dat ik dat uit het stuk heb kunnen herleiden. Of had ik het dan faliekant mis?

**De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen**

Volgens mij is dit gewoon een richting. U stelt de vraag aan mij, maar volgens mij is de richting dat je nu nog met een tijdelijk omgevingsplan werkt. Daar toets je alle plannen aan af. Daar houd je deze Omgevingsvisie naast. Dat is volgens mij ook de manier waarop je met nieuwe initiatieven omgaat. Wat mij betreft had het iets concreter gemogen. Of een ontwikkeling dan past op een plek of niet, is dit daar een richtinggevend stuk in. Zo heb ik hem in ieder geval gelezen. Zo neem ik hem tot me. Zo ben ik dan. Dat is misschien ook een stukje nieuwsgierigheid. Je wil graag ook wat meer concreet naar de toekomst kijken. Zo heb ik ook naar het stuk gekeken.

Wat ik wel nog positief aan wilde stippen – ik wilde eigenlijk het college vragen om daar nog even wat dieper op in te gaan – is dat we best wel een fors aandeel burgerparticipatie hebben gehad. We krijgen met enige regelmaat ook weleens commentaar van diverse initiatiefnemers of van burgers op zichzelf dat jullie ons hier weinig bij betrekken. Mij viel het beperkte aantal zienswijzes tegen. In het voortraject hebben we best wel veel gedaan en zijn we op veel plekken aanwezig geweest. Hoe gaat het college ervoor zorgen om in de communicatie, zodra dit stuk wordt vastgesteld waar ik even vanuit ga, onder de aandacht van die burger te brengen dat de inbreng die zij geleverd hebben, zich ook gematerialiseerd heeft?

**De voorzitter**

Interruptie van de heer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)**

Meneer Janssen, u gaf net die participatie aan en dat die heel breed werd gedragen. Volgens mij zijn er 2.000 mensen gevraagd. Vindt u dit nu echt een stuk wat vanuit participatie wordt gedragen en wat vanuit de burger komt als ik zie dat wat korte interviews zijn geweest op straat en dat er wat stakeholders zijn gesproken? Is dit nu echt een stuk wat vanuit de participatie komt?

**De voorzitter**

Meneer Janssen.

**De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen**

Zoals ik het stuk gelezen heb, heeft men in ieder geval alle mogelijkheden aangewend om überhaupt in brede zin burgers, initiatiefnemers en stakeholders in de gelegenheid te stellen om te participeren. Ik ga geen waardeoordeel geven of mensen dat in voldoende mate ook gedaan hebben, maar als ik zie dat als je de vraag stelt – op die diverse bijeenkomsten ben ik geweest – en dat dat alleen al op die online enquêtes – volgens mij waren het 3.000 reacties – is, dan vind ik dat best fors voor een abstractieniveau van 2050. Ik denk dat je daar op z'n minst mag spreken van enige mate van betrokkenheid. Ik denk dat je best wel goed mag teruggeven aan die burgers: kijk eens, dit stuk hebben we met uw input gedaan. Of iedereen zich dan op ieder onderdeel helemaal kan herkennen in dat stuk, dat laat ik even in het midden. Het lijkt me sterk, want als je het hele stuk doorleest, dan zijn er altijd een paar halve zinnen waarvan je misschien zegt: dat had ik misschien anders opgeschreven. Maar dat is ook niet gebleken uit de zienswijzes die binnen zijn gekomen, want die waren ook niet echt heel erg kritisch. Dat was namelijk nog een gelegenheid om te participeren. Dus in die zin hoop ik dat dat een antwoord op uw vraag is, maar ik denk dat er gelegenheid genoeg is geweest. Afrondend, misschien is dat nog wel het grootste compliment aan al die mensen die daar intensief mee bezig zijn geweest, want die hebben een hell of a job gehad drie en een half jaar lang om daarmee aan de slag te gaan. Daarvoor krijgen ze van mij in ieder geval de handen op elkaar. Dank je wel.

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Van den Berg.

**De heer Van den Berg, VVD**

Voorzitter, vandaag staan we voor een belangrijke stap voor de toekomst van onze stad en de vaststelling van de Omgevingsvisie Heerlen 2050. Dit document is niet slechts een eindpunt, maar een levend instrument waarmee we de koers van Heerlen voor de komende decennia gaan bepalen. De Omgevingsvisie is het fundament en het strategisch kader voor onze stad dat ons helpt bij het maken van afwegingen en keuzes nu en in de toekomst, maar het is ook een document dat ruimte biedt voor aanpassing en bijsturing als dat nodig is. Als VVD willen we benadrukken dat dit geen statisch document mag zijn. Het is essentieel dat we als raad niet alleen het vastgestelde koersdocument erkennen, maar ook de flexibiliteit behouden om waar nodig bij te sturen. Evaluaties en tussentijdse aanpassingen zijn van groot belang om het document actueel en effectief te houden. Daarom roepen wij de wethouder op om in plaats van slechts twee keer per bestuursperiode, minimaal jaarlijks stil te staan bij de voortgang en noodzakelijke bijstellingen. Zo zorgen we ervoor dat de Omgevingsvisie daadwerkelijk een levend document blijft dat met de stad meegroeit en veranderende behoeften weerspiegelt. De VVD vindt het van cruciaal belang dat we blijven focussen op de thema's die Heerlen sterker maken en die het welzijn van onze inwoners en ondernemers bevorderen. In de eerste plaats willen we de nadruk leggen op wonen en specifiek op de huisvesting voor ouderen en de bevordering van doorstroming op de woningmarkt. De vergrijzing zorgt ervoor dat het aanbod van levensloopbestendige woningen een steeds grotere opgave wordt. Tegelijkertijd moeten we ervoor zorgen dat jongeren en gezinnen kunnen blijven doorstromen naar geschikte woningen. Een gezonde dynamische woningmarkt is essentieel voor het welzijn van onze stad.

Daarnaast blijven we als VVD focussen op de economie van Heerlen. We hebben in de afgelopen jaren enorme vooruitgang geboekt met de komst van de Brightlands Smart Services Campus en de versterking van de zorg en de medische sector. Ook de ontwikkelingen in onze binnenstad gaan onze stad helpen. Voor ons is het van groot belang dat we blijven inzetten op werkbehoud en economische groei zonder de technologische en medische ontwikkelingen uit het oog te verliezen. Onze stad heeft enorme kansen, niet alleen door regionale samenwerking in de Euregio, maar ook door te blijven investeren in innovatie en duurzame bedrijvigheid. Naast wonen en economie zijn mobiliteit en duurzaamheid thema's die een directe invloed hebben op het welzijn van onze stad. Het bevorderen van duurzame mobiliteit en het vergroenen van Heerlen dragen bij aan een gezondere en duurzamere leefomgeving. We willen dat onze stad niet alleen bereikbaar is voor de auto, maar ook voor fietsers, voetgangers en het openbaar vervoer. Zo versterken we zowel de leefbaarheid als de economie van Heerlen. Tot slot, voorzitter en niet in de laatste plaats, willen we dat de Omgevingsvisie niet slechts een papieren stuk blijft. Het moet een koersdocument zijn met uitvoeringskracht. We verwachten van het college dat de visie niet alleen op papier blijft staan, maar dat de plannen ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Er moet een duidelijke koppeling zijn tussen de visie en de concrete projecten die in de komende jaren van start gaan. In dit kader vragen wij het college of zij in besluitvormende documenten kan aangeven op welke manier de Omgevingsvisie is meegenomen in de besluitvorming. Het is van groot belang dat we als raad kunnen zien hoe de Omgevingsvisie richting geeft aan de keuzes die we maken voor Heerlen. Voorzitter, de VVD steunt de Omgevingsvisie Heerlen 2050 en kijkt uit naar de verdere uitwerking en uitvoering van deze visie. Dank u wel.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Dragstra.

#### **De heer Dragstra, D66**

Dank u wel, voorzitter. We behandelen vandaag de Omgevingsvisie. Het is een document met veel ambities en veel goede intenties, maar waar wij lacune zien als D66 – we willen daar graag wat politieke scherpte in brengen – want deze visie bepaalt niet alleen hoe onze fysieke leefomgeving eruitziet, maar ook hoe Heerlen een stad blijft waar mensen zich thuis voelen, kansen vinden en elkaar willen ontmoeten. Daarom willen wij vanuit ons perspectief een aantal onderdelen uitlichten waarin we eigenlijk wat meer concreetheid en richting zouden willen zien en dan met name in de uitwerking van de plannen die daar verder in volgen.

Allereerst natuurlijk op het gebied van wonen. Op het gebied van wonen zet de visie natuurlijk stevig in op differentiatie en het doorbreken van de eenzijdige woningvoorraad. Dat sluit natuurlijk heel goed aan op de gemengde wijken waar we als gemeente natuurlijk ook de ambitie in hebben en ook als D66. Tegelijkertijd zien we in de visie dat er wel een aantal essentiële punten minder in benoemd worden. De mismatch op de woningmarkt wordt helder benoemd, maar het wordt minder expliciet gemaakt. Er wordt wat D66 betreft te weinig aandacht geschonken aan innovatieve woonvormen, zoals circulaire bouw, tiny houses en dat soort zaken en woonvormen. Wij zouden graag ook willen benadrukken dat natuurlijk klimaatbestendige en energiezuinige woningen de toekomst zijn en ook het benoemen van de betaalbare middenhuur is natuurlijk een hele belangrijke. We zouden ook wel meer willen zien dat er ook wordt gekeken naar flexwoningen waar dit logisch is. Daarnaast – we hebben het er al vaker over gehad – zouden we minder onnodige regels willen, maar wel gericht reguleren waar dat nodig is. Daar zien we natuurlijk ook een heleboel ...

#### **De voorzitter**

Interruptie van de heer Reijnders.

#### **De heer Reijnders, SP (interruptie)**

Dank u wel, voorzitter. Via u aan de heer Dragstra. Wat bedoelt de heer Dragstra met flexwoningen? Dat is me niet helemaal duidelijk.

**De heer Dragstra, D66**

Flexwoningen zijn woningen waar natuurlijk als er ergens een gebrek aan woningen is, er daar mensen tijdelijk in zo'n dusdanige woning kunnen verblijven. Dat moeten wel woningen zijn van dusdanige kwaliteit dat mensen daar ook op een fijne manier kunnen wonen. Maar we zouden zeker daar ook wat meer innovatie van willen zien in Heerlen.

**De voorzitter**

Nog een interruptie van de heer Reijnders.

**De heer Reijnders, SP (interruptie)**

Dan hebben we toch hetzelfde beeld bij flexwoningen. Het lijkt mij echt een noodmaatregel in het geval dat er echt acute woningnood zou zijn. Volgens mij is het een soort last resort, want je wil mensen een huis geven en niet een tijdelijk verblijf. Waarom zou je dat dan opnemen in een Omgevingsvisie voor de komende 25 jaar? Dan verhef je het eigenlijk tot een soort van staand beleid of tot een soort van doel op zichzelf. Dat lijkt mij in dit geval van flexwoningen helemaal niet de bedoeling.

**De voorzitter**

Meneer Dragstra.

**De heer Dragstra, D66**

Wat ons betreft is het vooral goed om die mogelijkheid van flexwoningen zeker ook open te houden. Je zit natuurlijk ook zeker in die transitie waar we de komende jaren als stad voor staan. We willen natuurlijk ook groeien, maar we willen natuurlijk ook onze bestaande woningvoorraad verduurzamen. Dat gaat er natuurlijk ook voor zorgen dat er ook best wel wat traffic gegenereerd zal worden. Als het verstandig is om daar tijdelijk flexwoningen voor in te zetten, dan zouden wij dat zeker wel als optie willen zien. Dat betekent niet dat we dat op alle onderdelen moeten doen, maar daarom geven we ook aan waar dat logisch is en waar het passend is om dan tijdelijk die druk op die woningmarkt te verlagen.

Dus inderdaad, D66 is voor een overheid die ruimte geeft aan initiatief en creativiteit. Daarom pleiten we er ook voor dat we terughoudend zijn bij de Omgevingsvisie voor aanvullende gemeentelijke regels, zodat inwoners en ondernemers niet vastgezet worden in het woud van de bureaucratie. Maar daar hoort natuurlijk wel een hele belangrijke nuance bij en zeker op het gebied van wonen waar we ook zien met de Parkstadwet dat als het juist over kwetsbare wijken gaat waarbij de leefbaarheid en veiligheid onder druk staat, dat die regulering natuurlijk wel nodig is. Daarom steun ik ook volledig de koers van Grip op Wonen 2.0. Wat ons betreft is het inderdaad vooral kijken waar we die regelgeving kunnen wegnemen waar het onnodig is. Dus vrijheid waar het kan, maar wel ook ingrijpen waar de leefbaarheid in de wijken dat vraagt.

Dan hebben we het punt onderwijs wat wat ons betreft misschien wat onderbelicht is in deze visie. Wij zouden dat nog graag wel wat extra naar voren willen dragen. Wij zullen dat eigenlijk willen zien als dragende pijler van de stad. Daarom zouden wij eigenlijk nog wat meer duidelijk perspectief op hoger onderwijs naar de stad willen zien, ruimte voor universitaire dependances, praktijklabs en innovatiehubs waar we natuurlijk op dit moment allemaal mee bezig zijn. Maar is het niet goed om dat ook juist nog wat explicieter te benoemen? Ook het koppelen van onderwijsontwikkeling aan stedelijke vitaliteit en jongerenhuisvesting, want dat is ook heel erg nodig om die transitie naar onderwijsstad te maken. Die kans die we op dit moment hebben om meer onderwijs naar onze stad te krijgen, maar ook een mooie verbinding te leggen tussen Eindhoven, Maastricht en Aken om daarin ook te verzilveren.

Daarnaast zien we ook dat er in de Omgevingsvisie wordt benoemd dat verenigingsstructuren af aan het brokkelen zijn. Dat is ook zo op dit moment. Daar zijn we in Heerlen natuurlijk niet uniek in, maar wat ons betreft is dat ook wel een belangrijk focuspunt waar we ons op moeten richten als gemeente. Dat zouden we ook graag wat explicieter in de uitwerking van de Omgevingsvisie verder willen zien, met name om dan ook verenigingen, sportclubs en buurtinitiatieven verder te ondersteunen en ook een soort toekomstgerichte visie daarin te krijgen om juist die verenigingsstructuren en ook die bewonersinitiatieven verder te versterken. Die ambitie zouden we ook graag uitgedrukt in de visie zien.

Dan nog twee thema's. Mobiliteit, daar werd net natuurlijk ook al even aan gerefereerd. In de visie komt ook natuurlijk het belang van fietsen duidelijk naar voren, maar - dat komt iets minder naar voren - we willen er ook in zien dat er goede fietsverkeervoorzieningen moeten zijn. Dat kan dus concreet, bijvoorbeeld met een volwaardige fietsenstalling aan de noordkant van het station, maar ook met goede fietsenstallingen, bewaakt of onbewaakt.

**De voorzitter**

Interruptie van de heer Janssen.

**De heer Janssen, Jongerenpartij Heerlen (interruptie)**

Dank u wel, voorzitter. Via u aan de heer Dragstra. Ik ben aan het luisteren. Ik denk: heeft D66 niet meegedaan aan die participatiebijeenkomst? Heeft hij die gelegenheden gemist om daar zijn inbreng te delen als je het op de concreetheid hebt wat D66 graag wil? Volgens mij heeft hij dat daar ook aangegeven. Ik vind het een heel opmerkelijk verhaal. Kunt u aangeven waarom u op dit detailniveau en op dit moment dit soort suggesties nog doet op het moment dat we op het punt staan om deze Omgevingsvisie vast te stellen?

**De voorzitter**

Meneer Dragstra.

**De heer Dragstra, D66**

We hebben zeker meegedaan aan die participatiebijeenkomst, met name voor de gemeenteraad. Wat wij op dit moment alleen nog wel ... We willen eigenlijk onze politieke nadruk erop leggen. Even een andere interruptie.

**De voorzitter**

Begrijpt u het nu, meneer Janssen? Dank u wel. Meneer Dragstra, u kan door.

**De heer Dragstra, D66**

Ik heb het niet verstaan, voorzitter. Met name vinden wij dus ook dat die fietsenstallingen ... Dat is wat ons betreft geen detail, maar dat is juist essentieel om mensen op de fiets te krijgen. Dus daarin verschillen misschien de meningen. Misschien is het daarom niet in de visie gekomen, maar wat ons betreft zou dat wel echt duidelijker in de verdere uitvoering van de visie moeten worden geïmplementeerd.

Ik ben bijna klaar. Ik was het eigenlijk vooral aan het afronden. Ik durf bijna niet meer. Wat wij dus inderdaad willen met deze punten die al eerder ingebracht zijn, maar wat ons betreft niet voldoende in de visie naar voren zijn gekomen, is dat we daar wat meer aandacht nog op vestigen wat D66 betreft en dat daarmee Heerlen de kansen pakt die er zijn, die groen zijn, die toegankelijk zijn, waar mensen elkaar blijven ontmoeten en dat die oude stad met het jonger hart ook een stad met een hart is dat blijft kloppen voor iedereen. Dus dat was hem, voorzitter.

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Dank u wel, voorzitter. Ik zal het iets korter houden. Dat bent u wel van mij gewend. Met alle respect, meneer Dragstra. Het was een grapje. Ik wil allereerst mijn waardering uitspreken aan de wethouder en de ambtenaren die deze visie hebben geschreven. Ik was die visie afgelopen zondagmiddag aan het lezen. Toen was ik volgens mij bij pagina 30 ergens halverwege en toen dacht ik: ik hoop echt dat het mij gegeven is dat ik 77 word, want het utopische Heerlen ga ik dan meemaken. Want dan is alles prachtig en is alles mooi. Ik hoop dat het me gegeven is. Ik weet het niet.

Het moge duidelijk zijn hoe wij als FVD toch een beetje naar deze visie kijken. Ik wil er alleen een paar punten uitpakken. Dat is bijvoorbeeld het punt dat we in 2040 energieneutraal moeten zijn. Ik vraag me af hoe we dat gaan doen. We zullen hier alles vol moeten gaan zetten met windturbines, met zonnepanelen, zonneweides en noem het maar op, want ik zie het niet. Volgens mij, als de wind niet waait en als de zon niet schijnt, hebben we altijd een back-up aan energie nodig. Volgens dit college kan iedereen in 2050 bijna gratis energie krijgen. Ik ga het zien. Ik durf te voorspellen – als ik met 77 nog hier ben, mag u dat nog eens een keer terugkijken – dat als we op deze manier verder gaan dat dadelijk de energierekening voor eenieder onbetaalbaar is.

Een ander punt: als ik zie bij wonen hoe we moeten gaan bouwen, bouwen, bouwen. We hebben volgens mij laatst nog op het Willemskwartier een bijeenkomst gehad. Dan zie je ook weer dat theorie en praktijk mijlen ver uit elkaar liggen. Ik zie bijvoorbeeld een opmerking staan – ik heb het volgens mij tijdens de algemene beschouwingen over gehad – dat we mooie speelplekken moeten krijgen voor onze kinderen. Op het moment dat er een motie hier vanuit een deel van de oppositie wordt ingediend, dan is daar blijkbaar geen geld voor. Maar in 2050 maak ik het mee dat onze kinderen speelplekken hebben. Om kort te zijn – dan sluit ik af voorzitter – is dit voor mij en ik heb dit ook tijdens de algemene beschouwingen aangegeven, dat wij maar menen dat het leven maakbaar is en dat we dadelijk in 2050 kunnen vooruitzien wat er allemaal gaat gebeuren. We krijgen dadelijk leefbare wijken.

**De voorzitter**

Interruptie van heer Reijnders.

**De heer Reijnders, SP (interruptie)**

Beseft de heer Jacobs dat we dit niet zomaar doen voor de lol of omdat we tijd over hadden, maar dat er in 2024 – als ik het goed zeg – een nieuwe Omgevingswet is gekomen waarbinnen wij toch echt verplicht zijn om een Omgevingsvisie neer te leggen voor de komende 25 jaar? Het klinkt nu een beetje alsof het allemaal onzin is en dat we dan beter andere dingen hadden kunnen doen, maar volgens mij is dit toch echt een wettelijke verplichting voor alle gemeentes in dit land.

**De voorzitter**

Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Meneer Reijnders, daar ben ik me wel degelijk van bewust, maar dan mag ik daar ook kritiek op hebben, neem ik aan?

**De heer Reijnders, SP (interruptie)**

Zeker, maar dan weten we in ieder geval vanuit welke wetenswaardigheid.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Mij is heel duidelijk dat dit een wettelijke verplichting is, alleen staan wij hier niet achter. Daar laat ik het bij in de eerste termijn, voorzitter.

**De voorzitter**

Dank u wel. Dan ga ik naar mevrouw Géron.

**Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren**

Dank u, voorzitter. Even terugkomend op meneer Jacobs: ik denk dat hij in 2050 zit met een dikke jas aan. Dan zijn we energieneutraal en hebben we allemaal een dikke jas aan.

**De voorzitter**

Meneer Jacobs, een interruptie over een dikke jas.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie (interruptie)**

Daar moet ik even een opmerking over maken, want u spreekt uzelf nu een beetje tegen. Die aarde warmt gigantisch op, dus ik zit dadelijk niet in een winterjas, mevrouw Géron. Of ziet u dat anders?

**Mevrouw Géron, Partij voor de Dieren**

Ik denk dat het dubbeltje misschien nog wel een andere kant kan omvallen. Voorzitter, ik ga even zeggen wat ik wilde zeggen. Aan de totstandkoming van deze visie is veel tijd, zorg en aandacht gegeven. Een ambitieus toekomstbeeld van een sociale en groene leefbare stad wordt er geschetst. Wij waarderen de aandacht voor vergroening, energierechtvaardigheid en gezondheidsbevordering. Het zijn thema's waar wij ons ook al jaren hard voor maken. Toch een paar opmerkingen.

De visie spreekt over balans tussen mens en natuur, maar blijft in de praktijk enigszins mensgericht. Voor de Partij voor de Dieren is natuur geen bijzaak, decor of middel voor leefbaarheid en economie, maar het fundament van onze leefomgeving. Wij zijn afhankelijk van die natuur. We willen dat biodiversiteit leidend wordt en blijft bij ruimtelijke keuzes, dat ecologische zones worden beschermd en natuurinclusief bouwen de norm wordt en ook blijft. Er wordt gesproken over vooruitstrevend dierenwelzijn. Worden of blijven hier de uitgangspunten van de nota dierenwelzijn in zijn geheel meegenomen? Dat is een vraag. De visie leunt sterk op groei van economie en inwoneraantal. In een tijd van klimaat, energiecrisis en biodiversiteitsverlies is dat volgens de Partij voor de Dieren een enigszins achterhaald uitgangspunt richting de toekomst. Wat ons betreft draait de toekomst van Heerlen om brede welvaart, gezondheid en kwaliteit van leven en niet om steeds groter, sneller en concurrerender zijn.

Tot slot, de Omgevingsvisie is dus een waardevolle visie die als richtpunt moet blijven naar de toekomst. De Partij voor de Dieren hoopt dat ingezet wordt op een stad waarin natuur, dieren en toekomstige generaties centraal staan. Tot zover, dank u.

**De voorzitter**

Dank u wel. Meneer Pauwels.

**De heer Pauwels, CDA**

Dank u, voorzitter. Bij voorgaande sprekers stond het thema energie even centraal. Ik hoop dat u mij de energie nog gunt om de laatste bijdrage te doen of komt er nog iemand?

**De voorzitter**

Er komt nog iemand.

**De heer Pauwels, CDA**

De voorlaatste. Dat scheelt alweer. Voorzitter, deze avond nemen we een strategisch belangrijke beslissing voor onze stad door te besluiten over de Omgevingsvisie. Het is een visie waarvan de grondslag wordt ontleend aan ons rijke verleden, namelijk de romeinen, de mijnbouw en de inzet op nieuwe bedrijvigheid en eveneens de inzet op nieuwe technologie.

Stip aan de horizon: het jaar 2050. Tot die tijd zullen wij samen – college, raad, stakeholders en inwoners – aan de slag gaan om Heerlen als stad om te werken en te wonen, een toekomst te geven. Aan de totstandkoming ging een langdurig proces van start. U heeft ons hierin uitvoerig meegenomen. Dit was met het doel dat gezien vanuit de Omgevingswet zelf, de tot nu toe langdurige wet- en regelgebonden processen te vereenvoudigen en te versnellen. Een belangrijk onderdeel hiervan was het inzetten op brede participatie. Niet langer tellen alleen de kadastrale meters, doch de omgeving en de mensen. Opbrengsten uit deze visie voorafgaand aan participatie zijn onder andere zorgen over leefbaarheid, behoefte aan ontmoetingsplekken, vergroening, het verkleinen van achterstanden en meer voorzieningen voor jongeren. Dit is vertaald naar rode draden binnen de visie.

Over de participatie een vraag: blijkens de stukken, volgt in jaar 1 van de nieuwe raadsperiode een eerste evaluatie, dus ergens – dan gok ik een beetje – eind 2026. Hoe gaat het college dan te werk? Zijn hier vanuit de Omgevingswet voorschriften aan gebonden of hebben we daar enige ruimte in om dat zelf te ontwikkelen? Verder een vraag over de woningbouwplannen. De Omgevingsvisie gaat er uitgebreid op in. Bijzonder hierin is en ik citeer: het respectvol omgaan met cultuurhistorische en karakteristieke ruimtelijke structuren en elementen vinden wij een belangrijke voorwaarde. De OPH onderschrijft dit. Wat wij als OPH hiermee bedoelen en aannemen, is dat de te realiseren woningbouw, nieuwbouw dus voor een bijvoorbeeld jaren 30 wijk, zich uit architectonisch oogpunt zal moeten verhouden tot de bestaande bouw. Uiteraard niet qua prijs. Iedereen heeft recht op een dak boven z'n hoofd, maar uitstraling vinden wij minimaal een vereiste.

Ten slotte, als laatste nog een vraag vanuit de ingediende zienswijze. Het is nogal gewaagd, maar wel gevoelsmatig voorstelbaar. De indiener vraagt om de barrière bij de Willemstraat – dus de spoorwegovergang tussen Heerlen Noord en Heerlen Zuid, te verbeteren door er een fiets- en voetgangersbrug aan te leggen. Het antwoord riep op zich weer nieuwe vragen op. In de discussie rondom het Willemskwartier enkele vergaderingen geleden werd namelijk toegezegd dat het plan hieromtrent zou terugkeren in de raad. Kunnen we over de zojuist genoemde optie een voorstel tegemoet zien? Straks bij de hernieuwde presentatie van de plannen van het Willemskwartier ... Ik wil u iets meegeven wat vandaag in de krant stond, want Maastricht scheen het ei van Columbus hierop gevonden te hebben. Tot zover, dank u wel.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Interruptie van de heer Reijnders.

#### **De heer Reijnders, SP (interruptie)**

Dank u, voorzitter. Er richt me eens dat we prioriteit moeten geven aan de verbinding van het Maankwartier met Heerlen Noord. Volgens mij hebben we al vaker gediscussieerd, ook bij het Willemskwartier. Maar is het niet veel beter om het college op te roepen om daar werk van te maken en niet gewoon een suggestie helemaal uit te werken? Want volgens mij zijn er tal van manieren om dat te doen en moeten we dat vooral ook breed inventariseren.

#### **De voorzitter**

Meneer Pauwels.

#### **De heer Pauwels, CDA**

Dat zal ongetwijfeld breed aan de orde komen. Dus het is maar één van de zienswijzen waar het op inspeelt. Niet meer en niet minder.

#### **De voorzitter**

Dank u wel. Het woord is nu aan meneer Leers.

#### **De heer Leers, Hart-Leers**

Meneer de voorzitter, dank u wel. Eén van de eerdere sprekers – volgens mij was dat mevrouw Géron – stipte de krimpgedachte aan en met name het loslaten daarvan. Op eerdere momenten heb ik al met u gedeeld dat het streven naar 100.000 inwoners niet dermate heilig moet zijn dat we daarvoor heel veel dingen achter ons laten, want ook op dit moment hebben we de nodige uitdagingen en problemen waaraan gewerkt moet worden. Dus wat Hart-Leers betreft, moet het niet zo zijn dat die 100.000 voor ogen moeten staan en we daar coûte que coûte naartoe moeten. We moeten gewoon een goede stad zijn waar problemen worden opgepakt, kansen worden opgepakt en andere zaken mogelijk glad worden gestreken. Het moet niet zo zijn dat we bij die 100.000 gemeenten gaan horen, maar liever een gemeente met minder dan 100.000 mensen zijn die het goed of misschien beter dan nu voor elkaar heeft. Ik denk dat dit streven misschien belangrijker is dan die 100.000 mensen. Dank u wel.

**De voorzitter**

Dank u wel. Dan zijn we volgens mij rond in de eerste termijn. Dan ga ik naar wethouder Gelderblom. Het is allemaal nog even wennen.

**Wethouder Gelderblom**

In 2050 hoeft dat niet meer, denk ik.

**De voorzitter**

Dan hebben we een chip in onze arm en dan komt dat allemaal goed.

**Wethouder Gelderblom**

Een deel van ons misschien. Ik begin bij de SP die met een opgeheven vingertje ons aansprak over de formulering slim hoofd en handig handje. Ik dacht in de eerste aanleg dat mijn verweer zou moeten zijn dat we ons toch hebben laten verleiden door de aantrekkingskracht van de alliteratie. Maar vervolgens dacht ik: dat is helemaal niet waar, want je kunt ook handig hoofd zeggen. Dat allitereert ook, dus het had vanuit de alliteratie niet gehoeven. Ik denk dat het eigenlijk wel een terechte opmerking is. Dus ik wil bij deze wel beloven – het is interessant om te zien of we dat ook waar kunnen maken – dat we het nooit meer zullen doen in de woorden van Peter van Zutphen. Dus point taken.

Dan ga ik naar de Jongerenpartij, want voor de rest was dat de kanttekening van de SP waar ik wel even bij stil wilde staan. De Jongerenpartij eindigde met een compliment. Daar wil ik graag mee beginnen, want dat wil ik graag beamen en onmiddellijk omzetten in een dankzegging aan inderdaad de mensen die hier op de achtergrond keihard aan hebben gewerkt lange tijd, want dat heeft inderdaad lang geduurd in positieve zin, want dat betekent ook dat er veel ruimte was voor mensen in de hele stad van organisaties tot inwoners en ondernemers om mee te denken.

Het gebrek aan aandacht waar de heer Janssen ook bij stilstond, kon volgens hemzelf aan de hoge kwaliteit liggen of aan gebrek aan bewustzijn over het belang van de Omgevingsvisie. U begrijpt dat ik denk dat het natuurlijk vooral aan dat eerste ligt. Maar het één sluit het ander natuurlijk ook niet uit. Ik denk eigenlijk dat deze discussie ook wel weer laat zien dat iedereen er een gevoel bij heeft. Ik hoorde dat bijvoorbeeld ook heel duidelijk terug in de woorden van de heer Van den Berg, namelijk dat het een stuk is van belang en dat het richting moet geven zoals de heer Janssen zelf ook zei. Dus ik denk dat het bewustzijn er op zich wel is. Ik denk eigenlijk ook dat we de komende jaren naarmate we allemaal wennen aan de Omgevingswet en dus ook de Omgevingsvisie, daar allemaal ook nog meer gevoel bij zullen gaan krijgen.

Een vraag van de heer Janssen ging over de concreetheid van het kaartmateriaal. Zoals hij terecht stelde hebben we daar ook in de commissie een beetje over van gedachte gewisseld, dus die discussie hoeven we, denk ik, niet helemaal te herhalen, maar wat de heer Janssen zelf ook zei, was: je wil richting. De Omgevingsvisie moet richting geven en daar horen grove lijnen bij. Dan citeer ik hem letterlijk. Ik denk dat het kaartmateriaal met grove lijnen er wel

ruimschoots in zitten. Bovendien zit natuurlijk ook in de tekst een duidelijke richting over waar het heen moet, zeker op vlekkeniveau en op wat hoger abstractieniveau.

Zoals gezegd, ook uitgewisseld in de commissie en ik denk dat dit het voornaamste antwoord is: concretisering geschied natuurlijk ook met name in onderliggende – daarmee bedoel ik eigenlijk voortvloeiende – stukken die nog aan de orde komen op verschillen terreinen. Ik denk ook dat dit zo hoort. Dat betekent ook dat die hier in die mate van concreetheid terugkomen en dat er ook geparticipeerd kan worden op veel van dat soort stukken.

Op het punt van participatie was de laatste vraag van de Jongerenpartij, namelijk: hoe koppelen we straks terug naar mensen die al hebben deelgenomen? Van alle mensen van wie wij contactgegevens hebben gehouden – dat is zeker voor die enquête natuurlijk een behoorlijk aantal, want er zaten verschillende duizenden mensen in – zullen we die op de hoogte stellen van de hopelijk de vaststelling vanavond met een herhaald woord van dank voor de deelname. We gaan uiteraard ook breder communiceren, zoals met alle raadsbesluiten, over dat dit is gebeurd, wat dit betekent et cetera via de communicatiekanalen die ons ter beschikking staan.

Dan ga ik naar de VVD. Zij hebben twee vragen gesteld. Kunnen wij jaarlijks stilstaan langs de lijnen van de Omgevingsvisie? Ik vind dat een goed idee, ook in die formulering. Dus dan gaan we even op zoek naar een geëigende vorm. We willen natuurlijk niet dat dit dan weer heel erg veel capaciteit op gaat slokken, maar jaarlijks stilstaan daarbij, moet, denk ik, zeker wel lukken.

Een vraag die daarbij wel aansluit, was: kunnen we bij voortvloeiende stukken ook aangeven hoe dat dan aansluit bij die overkoepelende visie, zodat het ook echt als rode lijn gaat terugkomen? Ook daarop kan ik bevestigend antwoorden. Dan gaan we ook daarvoor natuurlijk op zoek naar een manier die niet al te overdreven is, want je moet er niet hele epistels aan willen wijden, maar ik denk inderdaad dat het consistent aanbrengen van die link, helpt om focus aan te brengen.

D66. Ik hoorde veel steun, maar inderdaad ook heel veel details en suggesties. Het moet gezegd worden: het is een enigszins laat moment voor dat soort suggesties, maar ik heb braaf mee zitten ctrl-f'en. Dat heeft u ongetwijfeld ook gedaan, zeg ik via de voorzitter. Wat mij wel opviel, ik dacht: als het klopt, dan is het wel zorgwekkend. Middenhuur komt bijvoorbeeld netjes terug op pagina 45, innovatieve woonvormen op pagina 48 en dat dit zo gold voor alle dingen die ik kon vinden. Dat was ook voor de UM het geval bijvoorbeeld. Maar ik denk: als er zo veel suggesties in het vat zitten, wat in het vat zit, verzuurt niet. Houd die vooral ook vast. We hebben al gezegd dat we gaan evalueren, dat er een nieuw stuk komt. Breng ze dan ook vooral in. In de tussentijd – want zo lang hoeft het niet te duren – en dat is wel belangrijk om te benoemen: er komen nu natuurlijk ook Omgevingswetprogramma's. Zie bijvoorbeeld Omgevingswet Programma Promenade. Dat is een heel concreet voorbeeld. Daar vindt ook alweer participatie plaats. Dan is er ook gelegenheid om dat soort dingen in te brengen. Dat raakt natuurlijk ook weer aan een aantal van de thema's die de heer Dragstra inbracht. Ik hoorde van collega-wethouder Clemens dat die participatiesessie ook wel heel positief is geweest, dus het kan ook leuk zijn. Dat mag ook. Ik zag dat er een interruptie is.

### **De voorzitter**

Interruptie van de heer Dragstra.

### **De heer Dragstra, D66 (interruptie)**

Misschien inderdaad even een kleine toelichting, want we beogen niet om de Omgevingsvisie ermee aan te passen, want dan hadden we een amendement moeten indienen. Zeker komen die punten daar wel in terug, maar wij hadden het liever nog wat uitdrukkelijker gezien. Het is inderdaad dan natuurlijk wel wat laat, maar er worden natuurlijk ook allerlei zaken verder uitgewerkt. Daar kan het natuurlijk wel in meegenomen worden, dus vandaar dat wij ook nog deze kans hebben aangegrepen om dat natuurlijk ook verder toe te lichten.

### **Wethouder Gelderblom**

Waarvan akte en heel veel dank. Dan ga ik door naar de FVD. De heer Jacobs gaf aan dat hij hoopte dat het hem gegeven is dat hij tot 2050 kan leven om het arbeidersparadijs Heerlen mee te maken, even in mijn woorden. Misschien zou hijzelf andere woorden kiezen. We hopen natuurlijk allemaal met hem dat hij dat inderdaad mag meemaken. Ik voeg eraan toe dat hij dan wellicht als kloeke zeventiger – er is een inspirerend voorbeeld in ons midden – ook nog wethouder kan worden van dat arbeidersparadijs. Ook dat gunnen we hem natuurlijk van harte. Ik heb verder niet direct vragen gehoord, maar zoals bekend en zoals altijd, veel waardering. Volgens mij is er wederzijds respect voor de verschillende opvattingen.

Dan ga ik naar de Partij voor de Dieren. Ik heb één echte vraag gehoord en eentje hoorde daar een beetje bij. Blijft die nota dierenwelzijn dan gelden? Natuurlijk. Dierenwelzijn is gewoon vigerend beleid, dus die gaat gewoon mee. Sterker nog: er zijn drie hele belangrijke bestanddelen geweest – eigenlijk wel iets meer – als een soort van basis voor deze visie. Dat is om te beginnen het vigerende beleid, dan de positionering vanuit het college en dan alles wat de participatie heeft opgebracht. Niet noodzakelijkerwijze in die volgorde, maar dit betekent dus ook dat dit vigerende beleid is ingetankt. Dus ja, dat geldt ook voor dierenwelzijn dat daar onderdeel van uitmaakt. In de slipstream daarvan werd ook gerefereerd aan natuurinclusief bouwen en dat dit de norm zou moeten zijn en blijven. Ook dat is vigerend beleid dankzij uw raad. Dus daar geldt natuurlijk hetzelfde voor.

Dan tot slot de Ouderenpartij. Bij monde van de heer Pauwels. Hij vroeg naar de evaluatie en of er voorschriftvereisten zijn over hoe dat te doen. Die zijn er als zodanig niet heel scherp, dus daar kunnen we zelf vorm aan geven. Ik zeg heel bewust: we, want ik vind het een aardig idee om als uw raad dat waardeert, er input over op te halen over hoe we dat dan precies vormgeven met elkaar te zijner tijd. Dus als dat gewaardeerd wordt, dan stel ik voor dat we dit doen. U hoort in m'n formulering dat ik daar enigszins omslachtig in ben, want ik weet niet of wij dat gaan doen en wie dat dan gaat doen, maar dat een toekomst college – het bestuur is namelijk eeuwig – te zijner tijd inderdaad gaan doen, waarbij ik denk dat het inderdaad logisch is om dat zo richting het einde van het kalenderjaar dan ook vorm te gaan geven.

De tweede vraag ging over het Willemskwartier. Daarin kan ik u alleen maar teleurstellen, want dat is niet aan de orde van de dag. Daar ik kan ik als portefeuillehouder Omgevingsvisie niet direct in die mate van concreetheid antwoord op geven, maar ik hoor dat de heer Peters daar wel iets over wil zeggen.

### **De voorzitter**

Wethouder Peters.

### **Wethouder Peters**

Kort als aanvulling misschien: we zijn nu wel voornemens om zo snel als dat mogelijk is – het liefst in december als in de agenda nog een vrije avond te vinden is – een raadsinformatieavond te organiseren samen met Wonen Limburg om u ook allemaal bij te praten over het verdere verloop van dat dossier.

### **De voorzitter**

Dank u wel.

### **Wethouder Gelderblom**

Ik ben door de vragen heen, voorzitter. Dus ik ben eigenlijk klaar.

### **De voorzitter**

Dan vraag ik of er behoefte is aan een tweede termijn. Ik zie alleen meneer Leers. Meneer Leers, gaat uw gang.

*Tweede termijn*

**De heer Leers, Hart-Leers**

Kort en krachtig. Meneer Dragstra heeft nog zes A4'tjes. Misschien dat ik dan meneer Dragstra even voor moet laten gaan, voorzitter.

**De voorzitter**

Ik dacht: u bent lekker kort.

**De heer Leers, Hart-Leers**

Dank u wel. Wat ik opvallend vind aan de eerste termijn van het college, is de toekomstvoorspellende gave kennelijk van wethouder Gelderblom dat collega Jacobs over 50 jaar in het college zit en kennelijk in de tussentijd FVD ook een enorme vlucht gaat maken. Dus wat dat betreft: soms hoor je weleens wat in deze raadszaal.

**De voorzitter**

Het is ongelooflijk waar die Omgevingsvisie allemaal over gaat. Meneer Dragstra.

**De heer Dragstra, D66**

Het was een grapje, voorzitter. Dus, nee.

**De voorzitter**

Het was een grapje. Dat is ook fijn. Meneer Pauwels, ook nog een leuke practical joke? Nee?

**De heer Pauwels, CDA**

Een korte.

**De voorzitter**

Gaat uw gang.

**De heer Pauwels, CDA**

Ik hoorde wethouder Gelderblom spreken van problematisch te werk gaan. Op de Promenade bijvoorbeeld: we gaan alles netjes inkaderen. Betekent dat wel dat er op de oude manier raadsbesluiten uit voortkomen of zegt de Omgevingswet dat we een andere richting uitgaan en dat de besluitvorming helemaal wordt herzien? Ik weet het even niet. Het is een open vraag.

**De voorzitter**

Dank u wel. Dan gaan we voor die ene vraag nog naar één antwoord van wethouder Gelderblom en naar een pasje.

**Wethouder Gelderblom**

2050 kan niet snel genoeg komen, afhankelijk van de leeftijd van de spreker. Maar kort en krachtig, eveneens aan de kaderstellende bevoegdheid van de gemeenteraad verandert natuurlijk wat dat betreft niks, voor de goede orde. Dus dat is het antwoord, denk ik.

**De voorzitter**

Prima. Dan gaan wij over tot stemming. Meneer Jacobs.

**De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Zou ik een korte stemverklaring mogen afgeven?

**De voorzitter**

Ja, die mag u afgeven. Geen probleem.

### **De heer Jacobs, Forum voor Democratie**

Dan bij deze. Voorzitter, de Omgevingsvisie Heerlen 2050 staat vol met mooie woorden en grote ambities, maar achter die fraaie taal zie je een overheid die steeds dieper in het leven van inwoners wil ingrijpen. Een overheid die denkt te weten hoe wij moeten wonen, reizen, ondernemen en of wij mogen gaan autorijden of moeten gaan fietsen. Dat is volgens ons niet de taak van de overheid. Het meest zorgwekkend is de manier waarop klimaatbeleid in deze visie is verheven tot een ideologie. De richting ligt al vast: van het gas af, warmtepompen, zon en wind overal en ingrijpende herinrichting van wijken. Niet omdat bewoners dat vragen, maar omdat beleidsmakers vinden dat het moet. Kritische vragen over betaalbaarheid, nut of alternatieven worden niet gesteld, terwijl de rekening terechtkomt bij gewone inwoners en ondernemers. Deze visie stuurt ook de economie in een keurslijf. Gewenste sectoren, circulaire bedrijvigheid en gebiedsgerichte regels. Maar innovatie ontstaat niet door sturing, maar door vrijheid, creativiteit en marktwerking. Voorzitter, een stad wordt niet sterker door meer regels, maar door meer vertrouwen in de samenleving. Het moge duidelijk zijn dat FVD tegen deze Omgevingsvisie stemt.

### **De voorzitter**

Ik had zo dat vermoeden. Uw stemverklaring is langer dan uw betoog, trouwens. Dat is ook wel bijzonder. We gaan stemmen met de nieuwe methodiek. Ik hoop dat u allemaal uw pasje erin heeft liggen. We doen het even. Waarschijnlijk was het helemaal niet nodig geweest, maar het is wel even fijn om te weten of het ook werkt. Dan gaan we als het goed is, het systeem in werking brengen. Dan ziet u voor u een plus of een min. Als u voor bent, dan drukt u de plus in en als u tegen bent, dan drukt u de min in. Dan gaan we het vanzelf zichtbaar krijgen op het scherm op een gegeven moment. Dat hoop ik. Alexandra krijgt het in ieder geval te zien. We hebben er 32 tot nu toe. Wie heeft niet goed zijn pasje erin liggen of heeft niet gestemd? We hebben al rekening gehouden met 33, dus met de mensen die er niet zijn. Ja? 30 voor en 3 tegen. De Omgevingsvisie is aanvaard. Dank u wel.

## **6. Toetreding gemeente Gulpen-Wittem tot GR Solido**

Hamerstuk.

### **Sluiting**

#### **De voorzitter**

Dan zijn we meteen aan het eind van deze avond. Het systeem werkt. Wat willen we nog meer? We zijn op tijd klaar. Nog mooier. Voor de voetballiefhebbers: u kunt nog gaan kijken. Fijne avond. Dank u wel. De vergadering is gesloten.

*De voorzitter sluit de vergadering om 20.00 uur.*

Aldus vastgesteld tijdens de openbare vergadering van de gemeenteraad van Heerlen van 17 december 2025,

Voorzitter,

Griffier,

drs. R. Wever

drs. T.W. Zwemmer